

Hen pés-éy sorat Pablohen anchichay eCorinto

Ah aposel Pablo hen nangensorat hen yatoy sorat hen kawad-ana ad Efeso hen tawén way 54 ménat ono 56 (Aposel 19). Napateg way fabrèy ad Corinto way faknang ya nangato ya na-achar hen tataguhchi, ngém ammag pararo agé hen lenorokocha. Wat hen pés-éy nangintudtuchuwan Pablo hen alen Apudyus an chicha, ininggaw ahchi ah ihay tawén ya kagudwa (Aposel 18:4). Wat hen yatoy nanoratana, ta ah matugunancha ya ah kamhewanacha.

¹ Haén ah Pablo way ah layad Apudyusat, piniyarà way man-aposel an Jesu Cristu, ya antoyan agé ah Sostenes way ihay ifataaw. ² Wat soratnito an chàyü amin way cha ma-am-among ahnad Corinto way manayaw an Apudyus. Pene-len Apudyus chàyü ah mantataguna way mapudyusan gapon ommafurotanyu an Jesu Cristu, chàyü ya anat agé hen amin anchichay tapenay tatagu hen karotarota way ommapo an Apotaaway Jesu Cristu.

³ Wat ta totollongan chitaaw amin an Amataaway Apudyus yah Apotaaway Jesu Cristu ya ta papannohoncha agé hen hamhamàtaaw.

Hen yaman Pablo gapon anchichay cha omafurot

Rom. 1:8-15; Efes. 1:15-23; Fili. 1:3-11; Col. 1:3-14

⁴ Anà ammag chan yamayaman an Apudyus gapo hen anchi chakaray torongna an chàyü hen ommafurotanyu an Jesu Cristu. ⁵ Te gapon nelarammonganyu agé an Jesu Cristu wat kaman paat fummaknang-ayu ah napateg, te natorongan-ayu way maka-awat ya manaphapet mepanggép an hiya. ⁶ Yag maila agé way chinungat hen anchi intudtuchuni an chàyü mepanggép an Cristu. ⁷ Ya cha-an-ayu agé makok-orangan ah uray heno way torong way narpo hen Espiritun Apudyus hen unig hen mamannéchanyu hen mamfangchan Apotaaway Jesu Cristu. ⁸ Ya hahallimun an Apudyus agé chàyü ta manichidcha hen afurotyu inggana hen anongoh hen ag-agaw ta maid kachumsekanyu hen anchi mamfangchan Apotaaway Jesu Cristu. ⁹ Ya mafalin agé manchinlantaaw hen aminay imfagan Apudyus gapon kenatalekna, te hiya agé hen namele an chitaaw way mèttempoyug an anàna way Jesu Cristu way Ap-apotaaw.

Hen nakorkoran hen tempoyug hen anchichay cha omafurot

1 Cor. 3:3-9

¹⁰ Sosnod, gapon Apotaaw way ah Jesu Cristu, wat chaà mampangpanga-ase paat an chàyü ta mantetempoyug-ayu koma, ta achiayu chan ten-tenê-én. Ta anyu yanggay ammag ihà-anén koma hen hamhamàyu ya hen pontosyu. ¹¹ Yachin

itugun-o an chàyù way sosnod te wachacha hen nanaphapet an haén way ahimfaryan Cloe way an-ayu anog chan sososongel peet ahna. ¹² Hen chengngar-o, namfinafinab-én hen chayù tàchégan, te ekat ano hen tapeyuwén haén way Pablo hen chayù ano somorotan. Yag ekat agé hen tapenéén ah Apolos hen chacha somorotan. Ya hen tapena, ah Pedro. Ya hen tapena agéat ah Jesu Cristu paat. ¹³ Ay ammoh chuarcha hen Cristu ta nantenétené-én hen chayù somorotan. Ay ammoh haén way Pablo hen nekoros way namayad hen fasoryu. Yag ay ammoh nafunyanganyu ah mampasorot-o way faénat agé ah Cristu.

¹⁴ Ammayat te maid finunyangà an chàyù, ta manongad yanggay cha Crispo an Gayo ah finunyangà, ¹⁵ ta maid mangaryanyuwén finunyangà chàyù ah mampasorot-o. ¹⁶ Ay uwa, finunyangà agé cha Estefana way himfaryan, ngém anggay cha nadchi yanggay ah natancha-anà way finunyangà ya maid kasen. ¹⁷ Te iggayà chillu an piyarén an Jesu Cristu way an mamfunfunyang, te anà an piniyar way i mangintudtuchu hen anchi ammayay chamag mepanggép an hiya. Yag achì agé cha usarén hen anchi kenaraeng ya kenasilib hen tatagu way mantudtuchu, ta hen ka-awisan yanggay hen tatagu way omafurot wat hen natéyan Jesu Cristu hen koros hen namayachana hen fador.

Ah Jesu Cristu hen kail-an hen mannakafalin Apudyus ya hen kenaraengna

1 Cor. 2:6-16; Jai. 3:13-18

¹⁸ Hen anchi mitudtuchu mepanggép hen natéyan Jesu Cristu hen anchi koros, ammag

maid gutok nadchi hen anchichay tatagu way metatap-ar chillu gapon achicha omafurotan. Waman chitaaw way cha mahara-an gapon chataaw omafurotan, ma-awatantaaw way hen anchi natéyan Jesu Cristu, yachi hen féгах hen anchi kenamafalin Apudyus way mangenharà an chitaaw. ¹⁹ Yachi hen laychénay aryén hen anchi nesosorat way enalen Apudyus ad namenghan way ekatnéén,

“Afaê hen kenaraeng hen anchichay naraeng ya manahapet way tatagu hen antoy lota, te maila way ammag maid sérfina hen nawatancha way enacharcha.”

²⁰ Wat hiyachi, ammag maid metopa-an peet hen kenaraeng hen anchichay naraeng ya n-achar. Ya umat agé hen anchichay manahapet ah egad hen antoy lota. Te imfafaggan Apudyus way achina ifilangchi te maid etorong cha nadchi an hiya. ²¹ Te ah kenaraeng Apudyus, igayna parufusun hen tatagu way mangchah hen kahara-ancha gapoh kenaraengcha. Te hen laychéna, mahara-an yanggay hen anchichay mangafurot hen anchi chani itudtuchu way kaman paat maid gutokna ah hamhamà hen anchichay achi omafurot. ²² Maid gutokna ah hamhamà hen anchichay Judio, te chicha, anchag achi afuroton no maid mepàilah kaskascha-aw ah manotowaancha. Yag umat agé hen anchichay faén Judio, te achicha agé afuroton hen uray heno no achi mètèmfuruy hen kenaraengcha. ²³ Ngém tàén no yaha, chani chillu itudtuchu way natéy ah Jesu Cristu hen koros ah namayachana hen

fasor hen tatagu. Wat ammag aggangaratchi hen anchichay Judio no changréncha, ya an agég maid gutokna ah para hen anchichay faén Judio. ²⁴ Ngém hen amin way penelen Apudyus ah mantataguna way Judio man ono faén, ma-awatancha amin way hen anchi nekorosan Jesu Cristu paatat yachi hen kafud-asan hen mannakafalin Apudyus ya hen kenaraengna. ²⁵ Wat hen anchi planon Apudyus ah kahara-antaaw way tatagu way ekat hen tapenéén maid ano gutokna, wadwadchaat agéchi no hen kenaraeng hen kararàengan way tatagu. Yag hen anchi natéyan agé Jesu Cristu hen koros way ekatchéén sayang ya maid sérfina, yachiyat agé hen inya-afà Apudyus hen egachay kao-orhiyan.

²⁶ Sosnod, achitaaw koma cha aliw-an hen kenasasa-adtaaw hen nameleyan Apudyus an chitaaw way omafurot, te manmano yanggay an chitaaw hen wachan kenaraengna ah mangi-ilan hen tatagu. Ya manmano agé hen nasa-achan, ya hen wacha agéy mafalinna. ²⁷ Te an ginagaran chillu paat Apudyus way namele hen anchichay ekat hen tataguwén maid sérfina ya maid agé fi-langna. Te hen pontosna, ta ah pegwana, fumiincha way térén hen anchichay cha mangempasekat hen kenafalincha ya hen kenaraengcha. ²⁸ Ya hen ihay nameleyana agé hen anchichay nafafa ya aggarayos, ta wachay mangempàil-ana way maid gutok hen anchichay patpatigén paat hen tatagu hen antoy lotta. ²⁹ Wat hiyachi, maid ihah tagu ah mafalin mampaspasekat hen sangwanan Apudyus te nokay paat chillu hen epasekatna.

³⁰ Te ah Apudyus met hen nangamma hen ketapyantaaw an Jesu Cristu way hen enkamanna, empalena ah Jesus hen antoy lota ta matéy ah fayad hen fasortaaw ah kahara-antaaw. Yag gapo hen enammaan Jesus wat nacharosantaaw ya mafalin ifilang Apudyus chitaaw ah maid fasfasorna an hiya. Yag hen anchi tatagu way ifilang Apudyus ah naraengat hen anchi tagu way cha omafurot an Jesu Cristu. ³¹ Wat tot-owa hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén, “Henoa way manginyafà, iyafàno yanggay hen enammaan Jesu Cristu, ta achim cha iyafà hen narpon kafaelam ono kenaraengno.”

2

Faén hen ekaman way man-ale hen ka-awisan hen tatagu

¹ Sosnod, hen anchi ummaliyà ahna way i nangintudtuchu hen alen Apudyus an chàyu, an-o yanggay an inyam-amma way nangenlawag way iggay-o usarén hen anchi naunig way ale ya hen kenaraeng way kaman hen kenaraeng hen anchichay manahapet way tatagu. ² Te an-og ginagara way nangingwalin hen egachay wachan haén ta maid kasen epacharan-o way mangintudtuchu no achi yanggay mepanggép an Jesu Cristu ya hen anchi natéyana hen koros. ³ Wat hen kawad-à ahna, anà ammag chan papayagpag ah égyat-o gapo hen kenakapsot-o te magat lawa achiyà maka-amma hen anchi cha epa-amman Apudyus an haén. ⁴ Yag iggay-o agé ar-arkosan hen intudtuchù ah naunig way ale way kenaraeng

hen tatagun antoy lota, te hen anchi nan-anchar yanggay an haénat hen anchi mannakafalin hen Espiritun Apudyus. ⁵ Wat hen ommafurotanyu, gapo hen kafaellan Apudyus way faén gapo hen kenaraeng hen tatagu.

Hen kenaraeng Apudyus

Rom. 11:33-36; 1 Cor. 1:18-31; Jai. 3:13-18

⁶ Manowat te achì ekatén maid naunig ah mi-tudtuchu hen cha omafurot, te no tudtuchuwanni hen anchichay chinuchumgat hen afurotna, nau-nig tot-owa hen chani itudtuchu an chicha. Ngém hen hiyachiy kenaraeng, iggay mepachong hen kenaraeng hen tatagu hen antoy lota ono hen kenaraeng hen anchichay nan-angato way toray way mapépéppég. ⁷ Te hen anchi kenaraeng way chani itudtuchu, chichachi hen anchi nau-nig way planon Apudyus mepanggép hen eka-manna way mangenharà an chitaaw way tàén iggay empaka-ammun Apudyuschi hen tatagu ingganad uwan, hehemmana chilluchi hen cha-an ma-ammaan hen antoy lota. Ya hen halenonotna agéat hen kachayawantaaw ah pegwana. ⁸ Ngém amin hen anchichay nan-angato way toray hen antoy lota, anchag iggay poros ma-awatan hen anchi kenaraeng Apudyus. Te non ancha na-awatan, kapeletan way iggaycha koma epakoros hen anchi kachachayaw way Apotaaw way Jesu Cristu. ⁹ Ngém hen hiyachiy na-ammaan, yachi hen tommot-owaan hen anchi nesosorat ad namenghan way ekatnéén,

“Hen anchi maid innilan hen tatagu ya hen anchi maid chengchengngarcha way achicha

agé makahkhamà, ammag hiyachiyat agé hen ensasagganan Apudyus para hen anchichay manlayad an hiya.”

¹⁰ Wat hen anchichay iggay mepaka-ammu ad namenghan, empaka-ammun Apudyus an chitaaw ad uwan way hen anchi Espirituna hen nangempaka-ammu te hiya, inni-ilana hen amin way uray hen anchichay naunig mepanggép an Apudyus. ¹¹ Yag hen alignaat maid ihah tagu ah nangammu paat hen hamhamà hen ifana, te hen hiyachiy tagu yanggay hen nangammu hen hehemmana chillu. Wat kaman agé an Apudyus te maid nangammu ah hamhamàna no faén yanggay hen Espirituna. ¹² Yag chitaaw, empalen Apudyus hen anchi Espirituna paat way miyachar an chitaaw. Wat faén hen tatagun antoy lota hen karpowan hen ma-awatantaaw te narpon Espirituna way inidchatna, wat mafalin ma-awatantaaw mepanggép hen aminay cha etorong Apudyus an chitaaw.

¹³ Wat amin hen anchi chani itudtuchu, faén hamhamàni ya kenaraengni hen narpowana, te hen Espiritun Apudyus paat hen narpowana. Wat chani esoplekar hen anchi mitudtuchu mepanggép an Apudyus hen anchichay tataguna way niyacharan hen Espirituna. ¹⁴ Ngém hen anchichay tatagu way maid hen Espiritun Apudyus an chicha, achicha ma-awatan hen narpon Espirituna te ammag maid gutokna an chicha, te egad chillu miyachar an chicha ya anchaat ma-awatan te hen Espirituna chillu hen cha mangempaka-awat. ¹⁵ Waman hen anchichay tatagu way niyacharan hen Espiritun Apudyus,

maelasincha hen kena-ammay ya kenaraweng hen egad. Waman hen anchi tagu way maid hen Espiritun Apudyus an hiya, kapeletan way achina ma-awatan hen hamhamà hen anchichay cha omafurot. ¹⁶ Te nesosorat chillu hen anchi alen Apudyus ad namenghan way ekatnéén, “Henoa paat way nangammu hen hamhamà Apudyus ta wachay makatugun an hiya.” Ngém chitaaw, wacha hen hamhamà Jesu Cristu an chitaaw, te niyachar hen Espirituna an chitaaw.

3

Hen ekaman way mansérfi an Apudyus

1 Cor. 1:10-17; Efes. 2:20-22; Heb. 5:11-14

¹ Ngém sosnod, uray hen anchi chà nanudtuchuwan an chàyu, wat chuar hen iggay-o itudtuchu way mitudtuchu koma hen anchichay chinumgat hen afurotna. Te kaman paat hen laylaychényu hen chan maneho an chàyu way faén hen laychén hen Espiritun Apudyus. Wat kaman-ayu ungunga way anyuwat cha ilugi way omafurot an Jesu Cristu. ² Wat yachi hen iggay-o nangintudtuchuwan hen anchi naunig an chàyu, te hen hiyachi, kaman-ayu utteng way chan soso way achi makahétà hen orhe. Yag ammag é-éttégna peet ad uwan way kaman-ayu chillu utteutteng way achi chillu maka-awat hen tapena. ³ Te pakay chayu chillu eparufus hen laylaychényu way manmaneho an chàyu, te no ammag é-éttég hen apésyu ya hen chayun sosongelan, wat ay ammoh faén-ayu kaman hen anchichay achi omafurot, te chayu met ammaan hen chacha

ammaan. ⁴ Kaman hen anchi mangalen hen tapenéén haén ano hen chacha somorotan, yag ekat agé hen tapenéén ah Apolos agé hen chacha somorotan. Wat ay achi yaha hen mangenlasinan way chayu torachén hen a-amman hen anchichay achi omafurot.

⁵ Te henokay paat chillu ah Apolos yag nokayà agé paat way Pablo ah iyu mansosongelan. Te an-ani met yanggay an alepan Apudyus way chan sérfi an hiya ah omafurotanyu way ihaiha an chàniyén chana yanggay ammaan hen impiyar Apudyus an hiya. ⁶ Hen kepaniyanaat kaman haén hen nanginmura hen anchi fukar ya ah Apolos hen anchi cha manifug, ngém ah Apudyus chillu hen cha mangempatufu. Te haén hen pès-éy nangintudtuchu hen alen Apudyus an chàyu yag anat i chagapchapén Apolos, ngém ah Apudyus chillu hen nangempa-anchar ah omafurotanyu.

⁷ Wat faén met hen anchi nanginmura hen napatpateg, ya faén agé hen anchi cha manifug te ah Apudyus chillu way cha mangempatufu.

⁸ Ya maid agé nangatngato an chicha way chuwa way chan mura ya chan sifug, te nampachongcha chillu hen mangilan Apudyus, ya ah pegwana, idchatna agé hen anchi ustoy gunggunacha way mifisar hen enammaan hen ihaiha. ⁹ Wat chàni an Apolos, an-ani chan tennorong way mangamma hen epa-amman Apudyus. Yag chàyu hen kaman garchin Apudyus way chana epa-amma an chàni.

Ya hen ihay aligna agé, kaman-ayu faréy Apudyus way chana agé epasà-ad an chàni.

¹⁰ Yag gapo hen kafaèlè way inidchat Apudyus, kamanà paat ommamta way cha manà-ad

hen hiyahay faréy. Te haén hen anchi kaman nangigga hen anchi to-odna ya nanginggééb hen aromatangna. Yag hen anchichay tapen hen tatagu, chicha hen kaman cha mangentoroy way mangamma hen anchi inlugi. Ngém wéhchiyén masapor ar-arwachana paat hen chana ekaman way man-amma ta memènonng way achi koma mèfat. ¹¹ Te ilanyu ngén, looh chillu ninigga hen anchi kaman to-od ya aromatang way maid kasen no faén yanggay ah Jesu Cristu ya achi agé mafalin way masoksoktanchi, te maid kasen tumùchuan hen afurot no faén yanggay hiya. ¹² Ngém hen anchichay cha mangentoroy way mangintudtuchu, achi mapapchong hen chacha ekaman. Te hen miyaligan hen tapenaat, kaman chacha usarén hen faletò ya gamfang ya hen anchichay nan-angina way fato ah mangammaancha hen yachiy faréy ta ammay ya mannanayun. Waman hen tapena, anchag cha fafarangén way kaman paat yanggay away ya gurun ya chagami hen chacha usarén. ¹³ Wat no mamfangad ah Jesu Cristu ah pegwana way manguwis hen egad, yachi hen kail-an hen kenauston hen enammaan hen ihaiha hen anchichay nan-amma, te ah mangempàil-ana, annag kaman gébhén amin ah mail-an hen mannanayun ya hen achi. ¹⁴ Wat hen anchi tagu way achi maghéb hen enammaana, gunggunaan Apudyus hiya. ¹⁵ Waman hen anchi tagu way ammag meopoh hen enammaana, maid idchat Apudyus an hiya ah gunggunana. Manowat te hara-ana chillu, ngém ammag kaman hen anchi naghéb chi faréyna way acharna yanggay hen

inyawidna.

¹⁶ Ay achiyu peet ma-awatan way chitaaw way cha omafurotat chitaaw hen kaman faréy paat Apudyus te niyachar hen Espirituna an chitaaw. ¹⁷ Wat heno way tagu way ammag manachael hen faréy Apudyus wat ammag chachaelén agé Apudyus hiya, te na-apudyusan hen anchi faréyna. Yag maid kasen kaman faréyna no faén chitaaw way cha omafurot.

¹⁸ Hiyachi sosnod, ilanyu ta achiyu lokopon hen acharyu. Te hen anchi manchinlana hen kenaraengna way yachi agé hen kenaraeng way patigén hen anchichay achi omafurot, hiya hen narokop. Wat masapor koma way annag epafafa hen acharna ta changréna hen marpon Apudyus ah karmuwan hen tot-oway kenaraeng, tàen no cha pelohon hen tatagu. ¹⁹ Te ammag maid sérfina an Apudyus hen anchi kenaraeng way patigén hen anchichay achi omafurot. Kaman hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén, “Hen anchi chan chinlan hen tatagu way kenaraengcha, usarénat agé Apudyuschi ah mangafa-ana an chicha.” ²⁰ Yag hen ihay nesosorat agé, ekatnéén, “Innilan Apudyus way ammag maid mantorongan hen hamhamà hen anchichay nan-araeng hen antoy lota way achi omafurot.” ²¹ Wat hiyachi, maid koma mangempasekat way wacha hen anchi naraeng paat way tatagu way chana somorotan, te inidchat chillu Apudyus amin chàni ah matoronganyu. ²² Yah katot-owanaat, maid achina inidchat ah katoronganyu, te inidchatna haén way Pablo yah Apolos ya ah Pedro, ya umat

agé hen amin way wachan antoy lota, ya kaman agé hen chayu mataguwan ya uray agé hen atéyanyu, ya hen aminay mepachah an chàyü ad uwan ya umat agé ah tapetapen chi ag-agawat gachat amin Apudyus chachi ah katoronganyu yanggay. ²³Te chàyü, para an Jesu Cristu, yah Jesu Cristu agé, para agé an Apudyus.

4

Aposel Jesu Cristu cha Pablo

¹Anyu komag iyalig chànì way aposel ah alepan way chan sérfi an Jesu Cristu way an emporang Apudyus an chànì hen mepaka-ammuwan hen anchi cha-an mepaka-ammu ingganad uwan. ²Ya hen anchi kenapateg hen alepan way wachan neporang an hiyaat masapor paat matalek way mangamma hen aminay imfagan hen apona. ³Wat gapo ta alepanà an Jesu Cristu, achì paganano hen manguwisanà an chàyü, ya uray hen heno way tagu mepanggép hen chà mangammaan hen epa-amman Apudyus an haén. Ya uray met agé haénat achì talekén hen manguwisà hen acharo. ⁴Te ilanyu ngén, tàén maid tot-owa chà elasin ah ka-amhewà, faén chilluchi hen mangimfaga no wacha ono maid te ay ammoh wachay nangila. Wat egad chillu ah Apudyus te hiya yanggay hen nangila. ⁵Wat kaman agéhchi, masapor arwachanyu ta achiyu agé cha arkorowén way manguwis hen henoy tagu. Ta antaawat an hadhén hen anchi ustoy tempon hen mauwisan hen angamin hen anchi mamfangchan Apotaway Jesu Cristu. Te hen hiyachi, epafùnagna

hen aminay netataro way a-amma ya hamhamà ya umat agé hen anchi tot-oway ganchat hen hamhamà. Yag yachi hen manayawan Apudyus hen tatagu way ah egad hen patinggan hen tot-oway enammaancha.

⁶ Sosnod, enalè amin chachi mepanggép an chànì an cha Apolos ah mangacharanyu koma ta achiyu labsengén hen anchi nesosorat way alen Apudyus. Wat achiyu koma etànang hen iha ah manupehanyu hen iha. ⁷ Te nokay chillu hen chayu mampasekatan. Te no chùchùar hen maawatan hen iha, ay ammoh faén chillu ah Apudyus hen narpowana. Te amin way kafaelantaaw wat ah Apudyus chillu hen nangidchat. Yag gapon hiy-achi, maid karébféngantaaw way mangempasekat ah uray heno.

⁸ Kaman paat an-ayug nanapnek ah hamhamàyu way maid kok-orang ah innilayu mepanggép an Apudyus. Te kaman-ayu ngommato way namfalin ah ap-apo way achi chànì masapor. Yag ammay koma non an-ayu tot-oway anap-apo, te no yachiyat mèap-apoani agé an chàyu. ⁹ Te ah hamhamào, kaman paat namfalinén Apudyus chànì way aposel ah kafafaan hen angamin. Te an-anig cha maustaustan way kaman farud way nasentinsiyaan hen mepapchitancha ah fubuyéén hen aminay tatagu ya uray hen anchichay a-anghel. ¹⁰ Chànì, gapo hen ommafurotanni an Jesu Cristu wat ekatchéén an-ani anog nawéngwéng. Ngém chàyu, ekatyuwén an-ayu peet ammag naraeng hen antoy ommafurotanyu.

Chàni, nakapsot-ani, waman chàyù, an-ayug nanapnek ah kafaelayu. Yag cha chàni agé èmehan hen tatagu, waman chàyù, an chàyù an cha rispituwén. ¹¹ Yag chàni, ingganad uwan an-anig makokollangan ah uray ma-an ya henoy masapor. Ya ammag nagisgissay agé hen lumfongni, yag cha chàni agé pap-aligatén hen anchichay achi omafurot, ya an agé lawag maid ustoh iggawanni. ¹² Yag an-ani agég maungaungar way mèlabfu ah masaporni. Yag no cha chàni ustanén chaniyat chillu ifaga hen katorongan hen anchichay cha umsot. Yag uray agé no an chàinig cha pàpàngénén, anni chillug a-annohan. ¹³ Yag no insortuwén agé chàniyén, chaniyat chillu songfatan ah ammay. Wat ingganad uwan, an-ani lawag kaman paat garot way poros chi misérfiyana ah hamhamà hen anchichay maid afurotna.

¹⁴ Achì ekatén esorat-oto ah fumiinanyu, te hen nangensoratà an cha natto, ah katugunanyu way an-ayug kaman yanggay a-anào way laylaychê. ¹⁵ Te hamham-ényu ngén, uray no chuarcha hen anchichay cha manalimun hen afurotyu an Jesu Cristu, haén yanggay chillu hen kaman penaka-amayu, te haén hen anchi pès-éy nangintudtuchu hen anchi ammayay chamag an chàyù. ¹⁶ Wat haén way kaman amayu, mampangpanga-aseyà paat an chàyù ta torachényu koma hen antoy chà ekaman way omafurot. ¹⁷ Wat yachi agé hen nan-nagà an Timoteo way umalehna way hiya, kaman anào way laylaychê ya natalek gapon afurotna an Apotaaw. Wat epahpahmàna an chàyù hen chà ekaman way manorot an Jesu Cristu, ya yachi

chillu agé hen chà itudtuchu hen amin anchichay cha omafurot hen kafabréfabréy way chà ayan.

¹⁸ Magat wachay pasigsiguru an chàyü way ammag mangaliyén achiyà ano umale way mangilan chàyü. ¹⁹ Ngém tot-owa hen antoy ifagà way no parufusun Apudyus, wat achi mafayagat umaliyà ahna. Yag yachi hen mangil-à hen annachay sigsiguru no wacha tot-oway kafaelanha ono ammag tapàcha yanggay hen chan aleale. ²⁰ Te hen mangimfaga no ah Apudyus tot-owa hen chan toray an chitaawat faén hen cha ar-aryén hen tapà te hen man-ancharan hen kafaelana an chitaaw. ²¹ Wat egad-ayu hen antoy umaliyà, no iyalè hen haprat ono hen layad ya anoh, te no é-éttégna hen annay chayü ekamkaman, an-og ingarén chàyü. Ngém no finalewanyu hen chayü ekamkamanat epàilà yanggay agé hen layad-o ya anoh-o.

5

Ammag laweng hen enamaan hen ihay cha omafurot

¹ Wachan chengngar-o way cha ma-ammaan ahna way ammag aggarémhay térén, te uray hen anchichay achi omafurotén maid chacha ammaan ah kaman hena. Te hen chengngar-o, wacha ano hen iha an chàyü way namrèh hen anchi ahawan amana way nanoman an hiya. ² Ammag yaha peet hen cha ma-am-ammaan an chàyuhna yag an-ayuwat agég chan paspasekat ah kena-ammayyu. Ay an-ayug achi mafiinan way térén gapon annay cha ammaan hen ihay ifayu. Yag pakay peet amin anyug achi eparyaw

hiya ta achi miya-ahrang an chàyü. ³⁻⁴ Te tàén no maichà ahna, kaman paat wachaà chillu way netatappe an chàyü, te an-og haham-én chàyü. Wat gapo ta kaman paat wà-achaà an chàyü, ya gapo agé hen lébféng-o way inidchat Apotaaway Jesu Cristu, looh-o hemhemmà hen ekamanyu way manusa hen annay tagu way nangamma hen yahay na-ammaan. Wat hen ekamanyu, chàyü way cha omafurot, ma-among-ayu way kamanà nìya-among an chàyü, yag gapo agé hen kafaelan Jesu Cristu way nawawà-acha agé, ⁵ anyug eporang hen yahay tagu an Chumunyu ta egad ah Chumunyu way mamaligat hen acharna ta éhéd yag falewana hen a-ammana ta no mamfangad ah Jesu Cristu, mafalin way mahara-an chillu.

⁶ Wat hen annay chayü mampaspasekatan way mangaliyén ustoayu, ammag yahaat agé hen kailan hen enomfatanyu way téréen. Te innilayu met hen anchi ale way ekatnéén, “No miyahrang hen uray aket way nadchagém hen anchi chan, wat annag alinan amin.” ⁷ Wat hiyachi, kanényuwat hen annay kaman chinagém way nangalin an chàyü amin ta kasen-ayu macharosan an Apudyus, te yaha hen masapor an chàyü way omma-abfurot chillu an Jesu Cristu way hiya, natéy ah nanobfotana an chitaaw way kaman hen anchi karnero way nichaton an Apudyus hen tempon anchi lagsak way Manmanma-an. ⁸ Wat hen amin antoy natatagguwantaaw, antaaw komag manchùgan hen aminay laweng way amma. Yag antaaw koma yanggay ammag epapate way mangamma hen usto ya mamangchén

hen katot-owaan way maid sabsafali ah miyagwa ah hamhamà.

⁹ Hen anchi ihay sorat-o an chàyu, imfagà way achiayu paat miya-ahrang hen anchichay cha manòyong hen faén ahawana. ¹⁰ Ngém achì ekatén achiayu cha miyahrang hen anchichay achi omafurot way cha chumagchagas ya chan am-ameam ya cha mangakaw ya cha amin manayaw hen faén ustoy apudyus. Te non an-ayu achi miyahrang an chichaat egad taynanyu hen antoy lota, a. ¹¹ Ngém hen laychê way aryén, achiayu paat koma cha miyahrang hen anchichay mangaliyén cha omafurot yag chachaat chillu agé ammaan hen laweng way kaman hen anchichay chan hòyong way faén hen-ahawa ya chan am-ameam ya cha mìchayaw hen faén ustoy apudyus, ya anat agé hen anchichay pìu-usot ya hen anchichay amfutangén ya nangakkaw. Te no ekatchéén chacha ano omafurot yag chachaat agé ammaan chachi, uray hen mèanan an chichéén anyu ammag achiyén.

¹²⁻¹³ Maid met karébféngantaaw way manguwis hen anchichay tatagu way achi tot-owa omafurot, te egad ah Apudyus way manguwis ya manusa an chicha. Ngém chitaaw way cha omafurot, karébféngantaaw way manguwis ya mama-hew hen ifa way cha mìyamong an chitaaw. Te hen anchi nesosorat way alen Apudyus, ekatnéén, “Eparyawyuwat hen annay ifayu way cha mangamma hen laweng.”

*Achi koma chan chichinnérém hen cha omafurot
1 Ped. 2:19-20; 3:8-17*

¹ Pakay paat no wachay mansosongelanyu way cha omafurotén in-ayú nanchichinnérém hen anchi uwis way maid afurotna yag faénat agé hen anchichay ifayu way cha omafurot hen ayanyu ta chicha koma hen mangimfanag. ² Ay ammoh achiyu ammu way chitaaw way tatagun Apudyusat metapetaaw an Cristu way manguwis hen katagutagu hen antoy lota ah pegwana. Wat no metapetaaw way manguwis hen katagutagu hen antoy lota, ay ammoh achiyu kafaelan way mangimfanag hen annachay hen-ak-et way achiyu mankenna-awatan. ³ Te ay ammoh achiyu agé ammu way chitaawat metapetaaw agé way manguwis hen uray anchichay a-anghel ah pegwana. Wat no uray anghelén uwiséntaaw, ay ammoh achi mafalin ta chàyu hen mangimfanag hen henoy problemayu hen antoy lota. ⁴ Wat no wachay problemayu, pakay iyéyyu paatchi hen anchichay achi omafurot way maid lébféngcha an chàyu. ⁵ Affiin hen annay chayú am-ammaan, te ay ammoh maid paat lawa ihà-an an chàyu way cha omafurot ah nahamham-an ah éréгна way mangimfanag hen problemayu. ⁶ Yag pakayat chillu in-ayun chichinnérém, yag kaskasen agé te hen anchichay maid afurotna paat hen chayú i mangempafanagan.

⁷ Hen annay chayun chichinnéréman, yaha hen mangempàila way ammag fuwatna hen annay afurotyu. Te ay achi un-unnina lawa no anyug an anohan hen chayú marokkowan ya chayú

marugiyán. ⁸ Ngém faénat te ammag chàyuwat agé hen chan lelnoko ya chan lilinnugi, yag kaskasen agé te sosnodyu paat way cha omafurot hen chayú mangammaan.

⁹ Yag ay ammoh achiyu agé ammu way hen anchichay cha mangamma hen lenoroko wat achicha metape hen mantorayan Apudyus. Wat ilanyu ta achiyu ammag cha lokopon hen acharyu, te hen anchichay cha manòyong hen faén ahawacha ya hen anchichay cha manayaw hen faén ustoy apudyus, ya umat agé hen anchichay cha manòyong hen kapachongcha way larae ono fufae way cha mangamma hen anchi achi koma ma-ammaan, achi mafalin way mètapecha an Apudyus. ¹⁰ Ya umat agé hen anchichay mangakaw ya hen anchichay chan am-ameam ya hen anchichay amfutangén ya hen anchichay naussot, wat maid an cha nadchi hen mètape hen mantorayan Apudyus. ¹¹ Yag ah katot-owana, kaman hichi hen katatagun hen tapena an chàyu hen anchi ar-argaw. Ngém ad uwan, nacharosana-ayú ah aminay fasoryu ya teten-én Apudyus chàyu ah mantataguna. Yag gapo agé hen enammaan Apo Jesu Cristu ya hen kafaellan hen Espiritun Apudyusat mifilang-ayú ah maid fasfasorna an Apudyus.

Usarén hen achar ah machayawan Apudyus

1 Tes. 4:1-12

¹² Magat wachay mangaliyén mafalin ano ammaana hen henoy laychéna te faén met hen anchi orchin hen ma-afurot ad uwan. Oo a, ngém tàénchi wat wacha hen ma-ammaan way uray

iggay epawan Apudyus, maid poros chillu mae-torongna, te an chumachael. Wat tàén no mafalin ammaà hen heno way laychê, an-og achi chillu te magat iluwam hen achar-o yag achiya-at lawa makepépég-én. ¹³ Yag magat wacha agéy mangaliyén,

“Hen ma-an, enammaan Apudyus ah mapnekan hen poto, ya hen poto, na-ammaan agé ah mangiggaan hen ma-an.”

Oo a, ngém tàén yachin ekat hen anchi à-ale, umchah chillu hen maméppégan Apudyus an cha nadchi amin. Yag achi chillu éméychi ah miyaligan hen achar way an ano na-ammaan hen hòyong ah kapnekan hen laylaychén hen achar. Te hen antoy achar, na-ammaan ah mansérfi paat an Apo Jesu Cristu way hiya, hahallimunana agé hen antoy achar. ¹⁴ Te tàén no matéy hen antoy achartaaw, taguwén chillu Apudyus gapoh mannakafalinna way kaman hen nanaguwana an Apotaaway Jesu Cristu.

¹⁵ Ay ammoh maid innilayu way no omma-furottaaw an Jesu Cristuwat tapen hen acharna chitaaw. Wat ay ammoh mafalin ehooptaaw hen tapen hen achar Jesus hen pota. Ammag achi poros mafalinchi. ¹⁶ Te ay ammoh maid peet innilayu way hen anchi tagu way manòyong hen potaat namfalincha ah ihà-an way achar. Te yachi chillu hen imfagan hen anchi nesorat way alen Apudyus way ekatnéén, “Hen anchi chuway tagu way chan hòyong, namfalincha ah ihà-anay achar.” ¹⁷ Waman hen anchi agé enteteponna hen hamhamàna an Jesu Cristuwat émméhà-an agé an hiya.

18 Wat hiyachi, achi ammag cha hòyongon hen faén ahawa. Te hen tapenay fisorat achina ménat chachaelén hen achar. Waman hen anchi ammag cha manòyong hen faén ahawana, yachi hen fisor way manachael hen achar. 19 Yag ay ammoh maid innilayu way hen achartaawat faréy paat hen Espiritun Apudyus way inidchat Apudyus way miyachar an chitaaw. Wat faén chitaaw hen nangen-awa hen antoy achartaaw te ah Apudyus hen nangen-awa 20 te lenàwana ah ammag napateg. Wat antaaw komag usarén hen antoy achartaaw ah machayawana.

7

Mepanggép hen omahawa

1 Tes. 4:1-8

1 Ad uwan, songfatà hen anchichay chayu sarudsuchun hen nanoratanyu an haén. Wat hen ekat-o, un-unnina ménat no achi ud-ay mangahawa hen tatagu. 2 Ngém gapo ta anchag lonay hen cha manòyohòyong hen faén ahawacha, un-unninaat no aminay larae ya fufaeyén wachay ahawana ta maid ka-awisanyu way mì-isséy hen faén ahawayu. 3 Ngém hen larae way wachan ahawana, masapor idchatna hen acharna an ahawana way maid ehohhootna. Yag umat agé hen ahawana way fufae, wat masapor agé adchéna hen acharna an ahawana way maid agé ehohhootna, ta mapnekcha way hen-ahawa. 4 Te hen fufae, faén hiya hen nangen-awa hen acharna te ah ahawana way larae hen nangen-awa. Yag umat agé hen larae, faén agé hiya hen nangen-awa

hen acharna te ah ahawana agé way fufae hen nangen-awa. ⁵ Wat chàyü way hen-ahawa, achi mafalin way iyachiyu hen acharyu an ahawayu, te egad yanggay hen man-ahe-ennafunanyu ah mangempapatiyanyu way manluwaru. Ngém no marpas hen anchi ag-agaw way toragyu, etoroyyu agé chillu hen ekamanyu way hen-ahawa ta maid ka-awisanyu an Chumunyu way fumasor.

⁶ Hen ekat-owanchi, achì cha ekatén masapor paat omahawa-ayu, ngém enalè ta ma-awatanyu way maid lawengna no omahawa-ayu. ⁷ Te ah katot-owana, laychê koma non an mafalin ta kaman-ayu amin an haén way maid ahawana. Ngém naligat chillu ménat te nankarakarase hen kafaelantaaw way inidchat Apudyus, te wacha hen inidchatna hen tapena ya safali agé hen inidchatna hen tapena.

⁸ Chàyü way cha-an omahawa ya nà-amfaro, yato agé hen tugun-o an chàyü way un-unnina ménat no achiayu ud-ay mangahawa way kaman an haén. ⁹ Ngém mag-ay ta achiayu makaippar, un-unnina ud-ay no mangahawa-ayu, te un-unnina hen mangahawata no hen anchi achi guminang hen kaman inuwaw hen achar.

¹⁰ Ya chàyü way na-ahaw-an, yato agé hen tugun-o an chàyü way faén agé ah hamhamào hen narpowana te ah Jesu Cristu paat hen nangale. Wat hen fufae, achi mafalin way ihiyanna hen ahawana. ¹¹ Ngém non an umat yag taynana, masapor achi kasen mangah-ahawa. Ngém no laychéna, mamfangad chillu an ahawana. Yag umat agé hen larae, masapor achina agé ihiyann hen ahawana.

12-13 Yag antoyan agé hen tugun-o an chàyù way tapenay hen-ahawa way cha-an omafurot hen iha. Yag hen yatoy tugun, faén toroy hen anchi enalen Jesu Cristu te narpo an haén. Wat no wacha hen iha an chàyù way cha omafurot ya cha-an omafurot hen anchi ahawana, ngém laychén chillu hen anchi ahawana way mifaréy an hiya, masapor achina ihiyan hen anchi cha-an omafurot. ¹⁴ Te gapo hen anchi cha omafurot, ifilang Apudyus hen anchi achi omafurot ah ustoy ahawana. Te non an umat yag achi, kamancha ipos hen a-anàcha. Ngém gapo ta imfilang Apudyus hen anchi achi omafurot ah ustoy ahawan anchi cha omafurot, faén ipos hen a-anàcha. ¹⁵ Ngém mag-ay ta laychén hen anchi achi omafurot way manginhiyan an ahawana way cha omafurot, achi koma omachi hen anchi cha omafurot ta annag afunan. Yag no yachi, miyalig hen anchi cha omafurot ah maid ahawana. Yachi hen mekaman te hen laychén Apudyusat maornos koma hen hamhamàyu hen antoy natatagguwanyu. ¹⁶ Wat chàyù way cha omafurot, achi-ayu cha somngel no ihiyan chàyù an ahawayu way achi omafurot, te ay ammoh wachay nangila no omafurot chillu non an umat yag achiayun hiyan.

Achi masapor sokatan hen tagu hen sa-adna no omafurot

¹⁷ Wéhchi hen cha omafurotén masapor koma etotoroyna hen anchi sa-adna way inidchat Apo Jesu Cristu an hiya way hen laychê way aryén, etoroyna hen anchi sa-adna way sa-adna hen anchi cha-anna omafurotan. Yachi hen chà ifilin

hen aminay cha omafurot way cha ma-am-among hen kafabréfabréy. ¹⁸ Wat non an umat yag namarkaan hen acharno ah Judio hen anchi cha-anno omafurotan, wat achi masapor anapém ad uwan hen ekamanno way manga-an hen markan hen kenaJudiom. Yag umat agé no faén-a Judio way cha-an mamarkaan hen acharno, achim agé cha anapén hen kamarkaam hen antoy omafurotam. ¹⁹ Te namarkaan-a man ono iggay, faén chilluchi hen napateg, te hen napategat hen mangammaantaaw hen imfagan Apudyus. ²⁰ Wat heno way kasasa-ad hen ihay tagu hen cha-anna omafurotan, achi masapor anapéna hen ekamanna way manokat an nadchi gapon omafurotana. ²¹ Wat mag-ay ta alepan-a hen cha-anno omafurotan, uray ud-ay anno chillug etotoroy hen annay kena-alepanno. Manongad no an-a meparufus way manaynan hen kena-alepanno, te no yachi hen mekaman yag enafu-namat kay. ²² Te hen anchi alepan way cha omafurot, masapor ma-awatana way inliblin Apudyus hiya hen kena-alepanna hen fasorna, wat kaman paat faén alepan ah matan Apudyus ad uwan. Yag hen anchi agé faén alepan, no ommafurotat kaman paat alepan chillu te alepan Jesu Cristu hiya. ²³ Ngém achitaaw koma iyafun way man-alepan hen tatagu. Te ammag nangina met paat hen nanlaon Jesu Cristu an chitaaw wat hiya koma yanggay hen omapowantaaw. ²⁴ Wat hiy-achi, sosnod, heno way sa-ad way kawad-anyu hen nameleyan Apudyus an chày way omafurot, anyuwat ammag etotoroychi way mangentetem-

poyug hen hamhamàyu an Apudyus hen aminay chayü ammaan.

Tugun para hen cha-an omahawa ya hen anchichay nà-amfaro

²⁵ Antoyan agé hen itugun-o hen anchichay cha-an omahawa. Manowát te maid ustoh imfangan Apo Jesu Cristu an haén mepanggép an cha nadchi, ngém gapon ség-angna an haénat mafalin ménat talekénà way manugun an chàyü. ²⁶ Wat gapo hen ligat hen hiyatoy tempo ad uwan, ammag un-unninaat no achiayu ud-ay mangahawa, chàyü way cha-an omahawa. ²⁷ Ngém chàyü way looh ommahawa, achiyu agé cha hamhamén way manginhiyan hen ahawayu. Ngém no maid ahawayu, un-unnina agé no achiayu ud-ay cha i man-anap ah ahaw-ényü. ²⁸ Ngém no omma-ahhawa-ayu chillu, faén met fadorchi, ngém wacha chillu hen ligatna wat yachi hen mangaryaén achiayu ud-ay omahawa ta achiayu koma mìligat hen ligat hen anchi wachan ahawana.

²⁹ Sosnod, hen mangaryà an cha natto an chàyü, te achi angkay mafayag hen iggawantaaw hen antoy lota. Wat hiyachi, chàyü way larae way wachan ahawana, epapateyu koma way mangamma hen laychén Apudyus way kaman hen anchi maid ahawana. ³⁰ Ya uray agé chàyü way chan totokar ya naragsak hen hamhamàna, ilanyu agé ta faén chillu agé chachi hen patigényü. Ya umat agé chàyü way cha lomàrao ya wachan kok-owana, ilanyu paat ta faén agé chachi hen patigényü. ³¹ Wat uray heno way sa-ad ono

fiyanguy hen antoy ataguwan ad uwan, achiyu paat cha patigén chachi te achi mafayagat umchah hen kapéppégancha amin.

³² Hen laychê yanggay, achiayu koma mapoproblemaan mepanggép hen antoy ataguwan hen antoy lota. Te ilanyu ngén, hen larae way maid ahawana, nawaya way manganap hen anchi mangemparaylayad an Apudyus te maid safali ah chana ham-éham-én. ³³ Waman hen anchi wachan ahawana, maid achina hamham-én mepanggép hen ataguwan hen antoy lota ah mangemparaylaychana an ahawana, ³⁴ wat kaman paat nagugudwa hen hamhamàna. Yag umat agé hen fufae. Te hen anchi maid ahawana, maid agé safalih haham-éna no faén yanggay hen mangemparaylaychana an Apudyus te annag laychén way man-awan paat Apudyus hen aminay acharna ya hamhamàna. Waman hen anchi wachan ahawana, chuar hen chana ham-éham-én mepanggép hen ataguwana hen antoy lota ah mangemparaylaychana an ahawana.

³⁵ Achì cha aryén chato ah mangempawaà ah omahaw-anyu, te chà yanggay aryén chato ah pagsaya-atanyu koma yanggay. Te hen laychê, ammag memèngong koma hen a-ammayu ya matetepor koma agé hen hamhamàyu way mangamma hen laychén Apudyus way maid cha lomenglengaleng.

³⁶ Mepanggép hen anchichay looh nantotorag way man-ahawa, ngém ekatchéen uray achicha ud-ay etoroy gapon ligat hen antoy lota, yachin ammay. Ngém no ah awni agé yag achicha

makaippar way anchag haham-én hen man-ahaw-ancha, maid met lawengna ya faén agé fasor no man-ahawacha chillu. ³⁷ Ngém non an umat yag wachay tagu ah nètoraḡ way omahawa, yag mafalin way makaippar hen acharna way maid kasen nangempapelet an hiya te hiya yanggay hen nannanmà way achi masapor mangahawa, un-unninachi. ³⁸ Wat ammay hen omahawa, ngém un-unninaat chillu hen anchi achi.

³⁹ Hen anchi wachan ahawana, achi mafalin ihiyanna ah ahawana yag kasen nangahawa. Ngém no natéy hen anchi ahawana, mafalin kasen mangahawa, ngém masapor chillu hen anchi cha omafurot hen anchi ahaw-éna ta mètèmpoyug. ⁴⁰ Ngém ah hamhamào, un-unnina no achiyat ud-ay kasen mangahawa. Yag innilà way cha mètèmpufuruy hen hamhamào hen hamhamà hen Espiritun Apudyus.

8

Mepanggép hen missa way nabniyan

Rom. 14; 1 Cor. 10:23-30

¹ Antoyan agé hen ifagà an chàyu mepanggép hen mangissaan hen anchi nabniyan way nichaton hen anchichay tenaggutaggu way faén totoway apudyus.

Manowat te tot-owa way chitaaw way cha omafurot, ma-awatantaaw hen katot-owaan mepanggép an cha nadchi. Ngém arwachantaaw koma, te awni yag hen anchi innilataaw hen man-anchar ah an tomangsetan hen hamhamàtaaw, ta hen anchiyat koma

layadtaaw hen ifa hen man-anchar. Yag no yachi, kapeletan way antaaw an anapén hen katorongan hen afurotna. ² Te hen anchi tagu way ammag cha mangempas-ém hen acharna way chuar ano hen innilana, yachiyat angkay hen cha mangempàila way korang hen innilana. ³ Waman hen anchi tagu way manlarayyad an Apudyus ya laylaychéna agé way mangamma hen machayawana, yachi hen ifilang Apudyus.

⁴ Wat mepanggép hen mangissaan hen anchi nabniyan way nichaton hen anchichay tenaggutaggu way cha chayawén hen tatagu, ammutaaw met way faéncha tot-oway apudyus, te innilataaw way an chillu ih-ihà-an yanggay hen tot-oway Apudyus. ⁵ Te uray no lonay hen chacha chayawén way ininggaw ad uchu ya kaskasen hen antoy lota way chacha apudyusén ya ap-apowén, ⁶ innilataaw way an chillu ih-ihà-an yanggay hen tot-oway Apudyus way hiya hen Amataaw way nangamma hen aminay egad ya hiya hen pontos hen antoy atatagguwantaaw. Ya an ih-ihà-an agé hen Apotaaw way hiyah Jesu Cristu way hiya hen nangamma hen egachay wacha. Ya hiya agé hen nangamma hen mètaguwantaaw an Apudyus.

⁷ Ngém wachacha chillu hen tapen hen ifataaw way achicha chillu ma-awatan hen katot-owan nadchi te chicha, anchag empae-engha hen anchichay enap-apudyus wat ammag nimumura ah hamhamàcha way tot-oway kachayawan hen anchi chacha minchatonan. Yag ah hamhamàcha, no issacha hen anchi nabniyanat chacha agé yanggay chayawén hen anchi enap-apudyus. Wat

gapon anchi nimumura ah hamhamàcha, fasorcha an Apudyus no issachachi. ⁸ Ngém ah katotowana, faén chillu missa hen mangempa-ammay ono mangemparaweng hen hamhamà Apudyus an chitaaw. Te maid ekatna an Apudyus no manhichataaw ono achitaaw, te maid chillu etorong hen missa hen afurot ya maid agé chachaeléna ah afurot. ⁹ Ngém masapor chillu ar-arwachantaaw hen wayataaw, te uray ma-awatantaaw way maid lawengna an Apudyus mepanggép hen issataaw, wacha chillu hen lawengna no oma-annig hen missa yag chataaw lifokon hen afurot hen anchi ifa way nakapsot hen afurotna. ¹⁰ Te ilanyu ngén, hen anchi nakapkapsot hen ma-awatana, no ilana chàyu way kaman paat chùchùar chi ma-awatana, yag cha-ayu mì-issa hen anchi nabniyan hen iggaw hen chacha manayawan hen enap-apudyus, magat yachi hen maslatan hen hamhamàna, yag mì-issa agé way safali hen mangempàwana, wat ammag yachiyat agé hen fumasorana an Apudyus. ¹¹ Wat hen halenonot hen anchi chuar way ma-awatanyu wat annag chinachael hen hiyachiy ifayu way uray agé hiyaat, inyatéy Jesu Cristu hen fasorna. ¹² Wat no yaha hen ammaantaaw way manachael hen afurot hen anchi nakapsot chi afurotna, chataaw angkay fumasor an Jesu Cristu te antaaw ammag enammaan hen fummasoran hen anchi ifaanchi. ¹³ Wat haén, no hen chà mangissan hen nabniyan hen fummasoran hen ifà, uray achì ud-ay is-issachi ah ing-inggana, non an-owat an achi cha ammaan hen fummasoran hen ifà.

9

Hen lébféng hen aposel ya hen fyangcha
2 Cor. 11:7-11; Fili. 4:15-18

¹ Haénay Pablo wat haén hen ihay aposel Apotaway Jesu Cristu te innilà paat hiya. Wat maid nangenlébféng way manmanchar an haén no achi yanggay hiya. Yag chàyü way cha omafurot ahna, chàyü hen fungan hen chà mangammaan hen laychén Apotaaw way Jesu Cristu. ² Wat uray no achiyà ifilang ah aposel hen tapenay tatagu, ifilangà koma an chàyü te hen annay omafurotanyu hen kafud-asan hen kena-aposel-o. ³ Wat chichato hen songfat-o hen annachay cha mamistigar hen kena-aposel-o.

⁴ Wat ay maid ngata karébféngà way mapangan gapo hen antoy chà mantudtuchuwan. ⁵ Yag non an umat yag wachay ahawà, ay ammoh maid agé karébféngà way mangentatàen an hiya hen heno way mamfiahiyà way kaman chillu hen cha eka-man cha Pedro ya hen anchichay tapenay aposel, ya anat agé hen anchichay e-enawchin Apotaway Jesus. ⁶ Ono ay chàni an Bernabe yanggay hen chan sérfi an Jesu Cristu way maid lébféngna way masoportaran ta an-anig egad way mèlabfu ah masaporni. ⁷ Hamham-ényu ngén, te ay ammoh wachay innilayu ah sorchachu way ammag egad hiya way mamayad hen kenasorchachuna. Ya ay ammoh wachay polestas agé ah manmura yag annag achi agé anén hen fungan hen anchi inmurana. Yag ay ammoh wacha agéy innilayu ah pastor way cha mepawa hen uminumana hen

gatas hen anchichay chana gatasén hen chana pastoron.

⁸ Ya faén agé yanggay hen anchichay penani hen mimfisan an nadchi, te yachi chillu hen ekat hen anchi orchin Apudyus. ⁹ Te hen anchi orchin way ensorat Moses, ekatnéén, “Achiyu cha fédféchéen hen tapà hen anchi faka way chayun ilién ta yasa no omman hen anchi chana mamfannugan.” Wat ay ammoh faka yanggay hen laychéen Apudyus way aryén hen anchi enalena, ¹⁰ yag faénat agé chitaaw way tatagu. Chitaaw angkay, te ilanyu ngén. Hen anchi tagu way chan ammaat namnamééna agé way wacha hen awaténa ah namfannugana. Wat hen anchi chan chaychay ya umat agé hen anchi chan fatà, chacha amin namnaméén way mèawa hen fungan hen anchi chacha iyamma. ¹¹ Wat kaman agéhchi an chàni, te chàni way nanginmura hen alen Apudyus an chàyu ah mètaguwanyu an hiya, ay laweng ngata no fat-énni hen masaporni ah iyataguni ad uwan. ¹² Te no karébféngan hen annachay tapenay marabfuwan an chàyu, ay achi kaskasen chàni.

Ngém tàén karébfénganni way marabfuwan, achini chillu epapeletchi ta anni yanggay ammag an anohan hen uray heno way ligat, ta maid manlasonyu way achi manlayad way mangngar hen anchi ammayay chamag mepanggép an Jesu Cristu. ¹³ Yag awniyat innilayu agé way hen anchichay chan amma ah Templo, wat maid kasen mangar-ancha ah anéncha no faén hen anchi miyéy ah Templo way midchat an Apudyus. Yag umat agé hen anchichay cha manghéb hen michaton an Apudyusat mifingaycha agé hen tapen

anchi chacha gébhén. ¹⁴ Wat pachongna agé hen anchichay cha mangintudtuchu hen anchi ammayay chamag, te imfagan Apotaaw way Jesus way maid kasen umar-ancha ah iyatagucha no faén hen anchichay chacha tudtuchuwan.

¹⁵ Ngém uray no yaha, cha-an-o chillu usarén hen yachiy karébféngà, ya achì agé an cha esoratto ad uwan ta wachay manginlugiyanyu way manlabfu an haén. Te tàén no matéyà ah henaang, achì chillu ifaga hen labfù te hen antoy manginlibliya hen antoy chà itudtuchu, yato hen cha mangemparaylayad an haén. ¹⁶ Manowat te achi mafalin way mampasigsiguruwà mepanggép hen antoy chà mangintudtuchuwan hen anchi ammayay chamag, te anà an napiyar way mangintudtuchu. Wat henowà lawa no achì itudtuchu. ¹⁷ Te non an umat yag narpoh hamhamào yanggay hen iyà mangintudtuchuwan hen anchi ammayay chamag, mafalin ménat way marabfuwanà. Ngém gapo ta ah Apudyus hen nangimpiyar an nadchi an haén, an-og an ammaan way maid agé chà hamham-én way marabfuwan. ¹⁸ Wat nokay ngata hen labfù nò. Hen labfù yanggayat hen anchi ammayay hamhamào way chà ichayaw gapo ta chà ilibli hen anchi mangintudtuchuwà hen anchi ammayay chamag, te achì epapelet hen karébféngà way marabfuwan gapon chà ammaan.

¹⁹ Haén, maid tagu ah nangen-alepan an haén, ngém an-og namfalinén hen achar-o ah alepan hen aminay tatagu ta éhéd yag chuar koma hen ma-awis-o. ²⁰ Te non an umat yag hen anchichay Judio hen mantudtuchuwà, an-og cha etachun hen chà ekamkaman hen anchi gagangaycha ta

wachay én-énnê way mangintudtuchu koma hen omafurotoncha. Wat uray no innilà way achi masapor soroton anchi orchin Moses, an-o chillug cha esorot ta éhéd yag changréncha hen antoy chà itudtuchu mepanggép an Jesu Cristu. ²¹ Yag kaman agé no mantudtuchuwà hen anchichay faén Judio, te an-o agég cha iwalin hen anchi orchin Moses ah manginyanapà hen mangempatnochà hen chà ekaman hen anchi gagangaycha ta éhéd yag afurotoncha agé hen chà itudtuchu mepanggép an Cristu. Manowat te achì ekatén maid tongparê ah orchin Apudyus te chà chillu soroton hen orchin Jesu Cristu. ²² Yag kaman agé no tudtuchuwà hen anchichay nakapsot hen afurotcha, an-o agég mamfalinén hen afurot-o ah kaman nakapsot way maid am-ammaà ah lawengéncha ta éhéd yag afurotoncha agé hen chà itudtuchu ah pomegpegsaan hen afurotcha. Wat uray heno way karasen hen tatagu, an-og cha iyanap hen ekaman-o way mangentachun hen gagangaycha ta éhéd yag wacha paat chi tapena ah marmu hen layadna way mangafurot hen chà itudtuchu ah kahara-ana agé. ²³ Yachiyachi hen chà ekamakaman, te hen laychê yanggayat mepagngapagngar koma hen anchi ammayay chamag ya ta mèawaà agé hen ehalenonotna.

²⁴ Ta epanì hen antoy ommafurotantaaw ah tagtagtag. Te innilataaw met way no wacha hen tagtagtag, wat epapaten amin hen anchichay mètagtagtag way mangafà, ngém an ihà-an chillu hen anchi mangafà ah magunggunaan. Wat chitaaw way cha omafurot, yachi koma agé hen eka-

mantaaw way mangempapate hen afurottaaw ta wachay arantaaw ah gunggunataaw. ²⁵ Ngém masapor iyanggayantaaw hen uray heno way mangempakapsot hen afurottaaw way kaman hen cha ekaman hen anchichay cha mèab-abfà. Te chicha, anchag cha disiplinéén hen acharcha ah layadcha paat way mangara hen anchi gungguna way hen hiyachiy gungguna agéat an lawag tufun chi away way ammag màrong. Waman chitaaw way cha omafurot, ammag mannanayun hen anchi gungguna way chataaw agawaan. ²⁶ Wat hen chà ekaman, an-og epapate way mamanmà hen kahènachan hen kaman anchi tagtagtag. Ya kamanà agé hen ihay foksenero way annag i-illan ta achina cha è-èfat hen lopagna. ²⁷ Ya hen chà agé ekaman, an-og cha afa-afaén hen laylaychén hen achar-o ta faénchi hen afurotò te magat awni yag hen antoy chà manudtuchuwan hen tapena ah kahara-ancha yag ammag haénat agé hen anchi miwalin.

10

Hen mitugunan hen anchichay na-ammaan ad namenghan

Rom. 14; 1 Cor. 8; Heb. 3:7-19

¹ Sosnod, ta epahpahmào an chàyu hen anchi na-ammaan hen anchichay anap-otaaw ad namenghan hen lommayawancha ad Egipto hen nangetnochan Moses an chicha. Te hen hiyachi, wéhchin chichéén nalenongan hen anchi cha màémàéy way funat way ensasagganan Apudyus way mangintudtuchu hen ayancha. Ya wéhchi agéén chinarranna hen gawan hen anchi fayfay

way ekatchéén “Chittakan”. ² Wat hen anchichay anap-otaaw, kamancha an nafunyagan hen anchi funat ya hen anchi fayfay ah kail-an way chacha somorot an Moses. ³ Yag chicha amin agéat chacha enaenan amin hen anchi ma-an way empafùnag Apudyus, ⁴ ya ininumcha amin agé hen anchi chanum way narpon Apudyus way empafùnagna hen anchi fato ah uminumancha. Ya hen miyaligan agé hen anchi fato wat ah Jesu Cristu way nawawà-acha an chicha hen aminay émméyancha. ⁵ Ngém tàén no yachiyachi hen nanorongan Apudyus an chicha, anchag chuar chillu hen iggay nangamma hen laychéna. Wat annag chinusa chicha, wat yachi hen chacha naténatéyan ya nilufurufùan hen charan.

⁶ Wat amin chachi way na-ammaanat, nammaan ah man-acharantaaw koma way achitaaw ammag cha ma-awis way mangamma hen anchichay laweng way kaman hen anchichay anap-otaaw ad namenghan. ⁷ Ya ta achitaaw agé chayawén hen faén tot-oway apudyus way kaman hen enammaan hen tapena. Te hen anchi nesosorat way enammaancha, ekatnéén,

“Anchag tumùchu way mangmanganén ummin-inum, yag anchag fumangonén chinayawcha hen anchi faén tot-oway apudyus way ammag aggarémha hen enkamkamancha.”

⁸ Wat achi koma mafalin way antaaw ammag ekanman hen enammaancha way cha manòyong hen faén ahawana. Te hen yachiy enammaanchaat anchag natéy hen chuwanporo ya toroy lifu way tatagu hen ihay ag-agaw. ⁹ Wat achitaaw agé

cha padpachasén hen kena-apudyus Apudyus, te yaha agé hen enkaman hen anchichay tapena yag anchag nan-atéy hen namngatan hen farakkan. ¹⁰ Ya achitaaw agé ammag chan ngayungayuton-got gapon heno way maligatantaaw way kaman hen enkaman hen anchichay tapena ad namenghan agé, te hen nachusaancha, ammag pinchit hen anghel chicha.

¹¹ Amin cha nadchiyat na-ammaan amin an chicha ah mansarmengantaaw way tatagu hen ekaman Apudyus way manusa hen laweng, yag nesoratcha agé ah man-acharantaaw way cha matagu ad uwan ta mawarnengantaaw, te téngangay hen mataposan hen egad.

¹² Wat hiyachi, heno way tagu way mangaliyén chinuchungat chi afurotna, masapor chillu manar-arwad ta achi fumasor. ¹³ Ngém ma-awatanyu koma agé way aminay iyawis Chumunyu way cha mepachah an chitaawat yachi chillu hen nigangan-gay way cha mepachah hen aminay tatagu. Ngém natatallek chillu ah Apudyus yag empopostana way achina parufusun hen anchi ammag napegsa way awis way achitaaw maka-ara. Te no umchah hen anchi awis an chitaaw, idchatna agé hen torod ya kafaelan way mangachi an cha nadchi ta wachay én-énnéntaaw way manginlisi hen awis Chumunyu.

¹⁴ Wat hiyachi, sosnod way laylaychê, anyu komag manchùgan hen manayawan hen faén totoway apudyus. ¹⁵ Innilà met way naham-anayu wat haham-ényu koma hen antochay chà ifaga. ¹⁶ Te ilanyu ngén, no mèantaaw hen

anchi Manmanma-an an Apo Jesu Cristu, maamongtaaw way manyaman an Apudyus yag antaawat mì-inum hen anchi fayah ah mangafunantaaw hen melak-amantaaw hen nifufuan hen charan Jesu Cristu ah kacharosana hen fasortaaw. Yag umat agé hen anchi ma-an way penaka-acharna, te no napetpet-ang yag nèantaaw, yachi agé hen mangimfaga way chataaw melak-am hen acharna hen nekorosana. ¹⁷ Yag gapo ta an ihà-an hen anchi ma-an way hiyah Jesus, wat uray ta chuar-taaw, antaaw chillug kaman ihà-an way achar gapon anchi ihà-an way enantaaw.

¹⁸ Wat mafalin agéy epachongtaaw hen cha eka-man hen Judio, te no wachay mèan hen anchi nichaton an Apudyusat yachi hen mangimfaga way chacha agé mètape way manayaw an hiya.

¹⁹ Wat nokay hen laychén anchi enalè way aryén. Hen laychénay aryénat, hen anchi mèan hen anchi nabniyan, chana angkay chayawénchi. Manowat te achi ekatén wachay kafaellan hen anchi tenaggutaggu way chacha chayawén, ya achi amin ekatén wachay ammayna ono lawengna hen anchi karne paat way chacha ichaton. ²⁰ Te hen laychê koma way ma-awatanyu wat maid angkay kasen cha minchatonan hen anchichay achi omafurot no faén yanggay ah Chumunyu yag faénat agé ah Apudyus. Wat yachi hen mangaryaén achi-ayu cha mèan te achi laychén way mèttempoyug-ayu an Chumunyu. ²¹ Te achi mafalin way mèan-ayu ya mì-inum-ayu hen anchi Manmanma-an hen natéyan Apo Jesus yag cha-ayuwat agé mèan ya cha mì-inum hen anchi michayaw an Chumunyu. ²² Te no ilurudyu, anyu angkay cha pa-aningarngarén

ah Apudyus. Yag ay ammoh or-orheayu no hiya ta mafalin achina chuséén chàyü.

²³ Magat wacha hen mangaliyén, “Hen anchi cha omafurotat meparufus way mangammah uray heno te faén met hen anchi orchin hen mafurot ad uwan.” Oo a, mafalin, ngém wacha chillu hen ma-ammaan way achi makatorong ah ifa te an chumachael. Ya wacha agé hen ma-ammaan way achina papegséén hen afurot te anna an pakapsoton. ²⁴ Wat hen ekamantaaw koma, wéhchiyén haham-éna hen pagsaya-atan hen ifana ta faén yanggay hen pagsaya-atan hen acharna.

²⁵ No wachay làwanyu ah market ah issayu, anyug làwan yag inissayu way achiyu cha imohon no nabniyan ono cha-an, ta achi machisturfu hen hamhamàyu way mangissa. ²⁶ Te ekat hen alen Apudyusén, “Amin hen egachay ininggaw hen antoy lotaat awan Apudyus te enammaana.”

²⁷ Yag no ayagan chàyü hen anchichay achi omafurot way i mèan an chicha, éméy-ayu no laychényu, yag aminay epasangocha, issayu way achi agé masapor way hanhananyu no nabniyan ono cha-an ta ammay hen hamhamàyu way mangissa. ²⁸⁻²⁹ Ngém mag-ay ta wachay mangaliyén nabniyan hen anchi chayü issa, achiyu ud-ay cha issa ah pagsaya-atan hen anchi nangale. Te uray no ma-awatanyu way mafalin issayu te maid chillu idchatna ah laweng hen achar, achiyuwat ud-ay cha issa te awni yag yachi hen machisturfuwan hen hamhamà hen anchi ifayu way nangimfaga way nabniyan. Ngém awni yag wachay mangaleh

hamhamànéén, “Oo a, ngém pakay ammag oma-annig hen kakenapsot hen hamhamà hen anchi ifa yag ammag yachi hen manepéd hen mangissaà hen anchi innilà way mafalin way issà, ³⁰ te no manyamanà met an Apudyusat ay ammos chumsekénà lawah mangissaà ah heno way inyaman-o.”

³¹ Ngém hen ifagà an chitaaw aminat amin koma way ekamantaaw, antaaw ammag ammaan ah machayawan yanggay Apudyus way uray hen manganantaaw ya hen uminumantaaw. ³² Ya antaaw an emamad hen ekamantaaw ta achitaaw cha ammaan hen machismayan hen hamhamà hen tapena way Judio man ono faén, ya umat agé hen aminay sosnodtaaw way cha omafurot an Apudyus. ³³ Te yachi chillu hen chà ekamkaman way hen aminay chà ammaan, chà paat arwachan ta no mafalin, maid koma parawengé ah hamhamà hen uray heno way tagu. Wat faén hen anchi pagsaya-atà yanggay hen chà hamhamén, te an-o yanggay an cha anapén hen pagsayaatan hen anchi chuar ta éhéd yag mahara-ancha koma agé.

11

¹ Wat torachényu koma hen antoy chà ekamkaman te chà agé torachén hen enkaman Jesu Cristu.

Hen manhàfongan hen finufae no miyamong way manayaw an Apudyus 1 Cor. 14:33-36

² Ammay tot-owa hen annay chayu ekamkaman way manmanmà an haén ya hen chayu agé mangafurotan hen anchichay intudtuchù an chàyu. ³ Ngém wacha chillu hen ihay layché

way ma-awatanyu way ah Cristu, hiya hen penakaurun hen aminay larae. Ya hen penakaurun agé hen fufaeyat anchi ahawana way larae. Ya hen penakaurun agé Cristuwat ah Apudyus.

⁴ Wat no wachay larae ah i manluwaru ono mangempaka-ammu hen alen Apudyus no ma-among-ayu, masapor maid mehàhàfong ah uruna, te no wacha, kaman paat chana hàfongan hen mangan-ap-apowana an Cristu. ⁵ Waman hen fufae, no hiya hen manluwaru ono mangempaka-ammu hen alen Apudyus hen ma-amonganyu, masapor wacha komay mehàfong hen uruna, te no maid, kaman paat achina afunan hen penakaurun ahawana. Yag aggafiin chillu te nampachong hen kafiinan hen maid hàfongna hen anchi napokrangan. ⁶ Wat mag-ay ta ammag achi manhàfong hen fufae, un-unninaat no ammag i mampa-apollog. Ngém gapo ta afiinan no ma-apollogan hen fufae ono mapokrangan, un-unninaat chillu hen an manhàfong. ⁷ Ngém hen larae, achi koma manhàfong, te hiya hen mansarmengan hen kapadpachong Apudyus ya hen kena-ap-apon. Waman hen fufae, anna an mansarmengan hen kena-ap-apon hen larae.

⁸ Ya maila chillu hen kena-ap-apon hen larae te hen nangammaan Apudyus hen tatagu, faén fufae hen narpowan hen larae te hen larae hen narpowan hen fufae. ⁹ Ya iggay agé ammaan Apudyus hen larae ah man-ifan hen fufae, te enammaana hen fufae ah man-ifan hen larae. ¹⁰ Ya ah manot-owaan agé hen anchichay anghel ad uchu, masapor manhàfong hen fufae

ah mangempàil-ana way larae hen penakauruna. ¹¹ Ngém tàén hiyachi, chitaaw way cha omafurot an Apo Jesusat chataaw chillu man-ahetennorong way larae manha ono fufae, te hen larae, masaporna hen fufae, ya hen fufae, masaporna agé hen larae. ¹² Te tàén no hen anchi larae hen narpowan hen fufae hen anchi pés-éyna, fufae agé chillu hen cha manginyanà hen larae ad uwan. Ngém ah Apudyus chillu hen narpowan hen angamin.

¹³ Ya chàyù ngay, ay ammoh ammay hen mangilayu hen fufae way chan luwaru an Apudyus hen chayù ma-am-amongan no maid hàfong hen uruna. ¹⁴ Yag nigangay agé chillu hen aminay tatagu way ammag aggaukos no anchuanchu hen fuù hen larae, ¹⁵ ngém ammag yachiyat agé hen cha mangempa-ammay hen fufae. Te hen fuùna chillu hen nidchat an hiya ah kaman hàfong hen uruna. ¹⁶ Wat no wacha chillu hen ammag sosomngel mepanggép hen antochay chà ifaga, maid safalih esongfat-o te yachi chillu hen chani amin itudtuchu way aposel. Yag yachi agé hen cha eka-man hen amin anchichay tapenay cha omafurot way cha ma-am-among ah kafabréfabréy.

Mepanggép hen Manmanma-an

¹⁷ Antoyan agé hen itugun-o an chàyù mepanggép hen annay chayù ammaan way faén usto, te hen chayù ma-am-amongan ano, chùchùar peet hen laweng way cha mafud-asan no hen ammay. ¹⁸ Te chengngar-o way no ma-among-ayu way manayaw an Apudyusat an-ayu anog chan tentenê-én way maid tempoyugyu. Yag kaman

paat afurotò way tot-owachi. ¹⁹ Wat magat anga masapor tot-owaha way mantenê-én-ayu ah kailan hen kenauston hen afurot hen tapena. ²⁰ Te tawwan hen annay chayu ekamkaman, te no mamong-ayu way mangan hen anchi Manmanman hen natéyan Apo Jesu Cristu, ammag faén peet hen anchi Manmanman hen pontosyu, ²¹ te hen mabhuganyu paat. Wat anchag cha mamangpango hen tapena way i mamfuhug hen anchi inyanamotcha, ya chacha i mamfutang hen tapena. Waman hen anchichay tapena way cha umunud, anchag chan henaang. ²² Pakay lawaha ah chayu ekamkaman. Ay ammoh maid afarfaryanyu ah mangananyu. Anyu peet ammag cha epàila way maid rispityu hen anchichay cha miyamong way manayaw an Apudyus. Ya anyu agég achi ham-én hen anchichay maid mafalina way cha fumiin an chàyu. Wat ay ammoh ekatyuwén ammay hen hamhamò hen annay chayu ekamkaman. Ammag laweng angkay tot-owaha.

²³ Ah Apotaaway Jesu Cristu hen nangintudtuchu an haén hen anchi intudtuchù chillu an chàyu ah ekamanyu koma. Te hen nekaman hen anchi lafiyanchi way netocharana, innarana anchi tenapay ²⁴ yag inyamanna an Apudyus. Yag annaat petpet-angén way manginwaras. Yag annaat ekatén, “Yato hen achar-o way idchat-o way paran chàyu, wat manepod ad uwan, yato hen chayu amma-ammaan ah manmanmananyu an haén.” ²⁵ Yag yachi agé hen enkamanna hen narpasancha way nangan, te innarana hen anchi fayah yag annaat ekatén, “Hen yatoy fayah

hen mangempàila way wacha hen kà-amma way torag Apudyus hen tatagu, yag hen mifufuan hen charà hen matot-owaan hen yatoy toragan. Wat no inumunyuto, anyu an cha ammaan ah manmanma-anyu an haén.”

²⁶ Wat sosnod, hen laychén nadchiy aryénat no ommantaaw hen anchi ma-an ya uminumtaaw hen anchi fayah, chataaw tàchégan hen natéyan Apo Jesu Cristu way yachiyachi koma hen mekaman ingganah mamfanghana.

²⁷ Yaha hen laychén hen anchi Manmanmaan way aryén. Wat kapeletan no wachay tagu ah ammag mamafarang way mèan ya mì-inum way achi manginyafin hen achar Apo Jesu Cristu hen natéyana ya hen nifufuan hen charana, wat fasornachi an Apudyus. ²⁸ Wat hiyachi, ihaiha koméén masapor fistigaréna unna hen acharna yag anat mèan ya mì-inum. ²⁹ Te no achina hamham-én hen laychén amin cha nadchi way aryén yag nèan chillu, chana angkay ammaan hen mansaan Apudyus an hiya. ³⁰ Yag yaha agé hen gaponah ammag chuar hen chan saket an chàyu ya chuar agé hen nakapsot, yag yaha amin agé hen inyatéy hen tapena. ³¹ Ngém no fistigaréntaaw paat hen achartaaw unna, ta mampacharostaaw yag antaawat mèan, wat achi chitaaw chuséén an Apudyus. ³² Yag no cha chitaaw agé fistigarén an Apudyus ya disiplinéén an hiya, anna an cha ammaanchi ah mangintudtuchuwana an chitaaw way mangelmamad hen ekamantaaw ta achitaaw metape hen anchi kachusaan hen anchichay achi omafurot.

³³ Wat hiyachi sosnod, no ma-among-ayu way mangan hen anchi Manmanma-an an Apo Jesu Cristu, masapor manhinnééd-ayu ta an-ayuwat mangan amin. ³⁴ Yag mag-ay ta wachay chan henaang, mangan unna koma ah faréyna ya anat maligwat way i mèan hen anchi Manmanma-an ta achi chàyü disiplinéén an Apudyus no ma-among-ayu. Yag mepanggép hen tapen hen ifagà an chàyü, awni ta umaliyà ahna ta an-owat ifaga.

12

Hen nankarakarase way kafaelan way idchat hen Espiritun Apudyus

Rom. 12:6-8; Efes. 4:11-15

¹ Wat ad uwan, sosnod, laychê koma way epaka-awat an chàyü mepanggép hen anchichay nankarakarasey kafaelan way cha idchat hen Espiritun Apudyus an chitaaw ta achiayu koma omfat. ² Te innilayu met way hen anchi chaanyu omafurotan an Jesu Cristu wat narokop-ayu te anyug cha chinayaw hen anchichay enap- apudyusyu way tàén wachay tapàchéén achicha chillu maka-ale, ngém an-ayu chillug na-awis an chicha. ³ Ngém ad uwan, sommafali te cha-ayu omafurot an Jesu Cristu. Wat masapor koma ma-awatanyu way hen anchi tagu way na-adchan ah Espiritun Apudyusat achina an echotan ah Jesus. Ya maid agé tagu ah ammag mangaliyén ah Jesus hen omapowana no achi an epahpahmà hen Espiritun Apudyus an hiya.

⁴ Tàén nankarakarasecha hen anchichay cha midchat an chitaaw way kafaelan, an ihà-an chillu

hen chacha marpowan way hiya hen Espiritun Apudyus. ⁵ Ya tàén agé nankarakarase hen ekamantaaw way mansérfi an Apudyus, an ihà-an chillu hen chataaw mansérfiyan amin way hiyah Apo Jesu Cristu. ⁶ Ya tàén agé nankarakarase hen anchi kafaellan way mangamma hen anchi laychén Apudyus, an ihà-an chillu hen anchi cha mangidchat hen aminay pegsa hen aminay tatagu way hiyah Apudyus. ⁷ Hen ihaiha an chitaaw way cha omafurotén wachay wacha hen kafaellan hen Espiritun Apudyus an hiya ah maetorongna hen aminay tapena. ⁸ Te hen tapen hen cha omafurot, enadchan hen Espiritun Apudyus ah kenaraeng way mangempacharan hen alen Apudyus ah manorotan hen tapena. Yag hen tapena, na-adchan agé ah kenaraeng way mangawat an nadchi ah manudtuchuwancha hen tapena. ⁹ Yag wachacha agé hen tapena way na-adchan ah napegsa way pammate. Yag hen tapena, na-adchan ah kafaellan way mangaan hen saket. ¹⁰ Yag hen tapena, enadchan hen Espiritun Apudyus ah kafaellan way mangamma hen kaskascha-aw. Ya hen tapena, na-adchan ah kafaellan way mangempaka-ammu hen laychén Apudyus way mepaka-ammu. Yag wachacha agé chillu hen tapena way na-adchan ah kenaraeng way mangelasin no ah Apudyus hen narpowan hen heno way kafaellan ono hen ongtan hen narpowana. Yag enadchan agé hen Espiritun Apudyus hen kafaellan hen tapenay tatagu way maka-ale ah safaliy ale way achicha ma-awatan ya iggaycha agé enachar. Yag na-adchan agé hen

tapena hen kafaellan way mangimfaga no heno hen laychén cha nadchiy ale way aryén. ¹¹ Amin cha natto way kafaellanat, hen anchi Espiritun Apudyus hen narpowancha amin way maid safali yag idchatnachi agé hen ihaiha hen anchichay cha omafurot way egad hiya agé way mamele no henochi hen idchatna.

Tàén nankarakarase hen parten hen achar; ihà-an chillu

Rom. 12:4-6; Efes. 4:11-16

¹² Hen achartaaw way tataagu, chuar hen partena ngém an ihà-an chilluchi way achar. Ya kaman agéhchi an chitaaw way cha omafurot te tàén chuartaaw, kamantaaw an ihà-anay achar way achar Jesu Cristu. ¹³ Te chitaaw way cha omafurotat wacha ay Judio ya faén Judio, ya wacha ay alepan ya faén alepan, ngém nifunyag an chitaaw amin hen anchi ihà-anay Espiritun Apudyus. Wat nafunyagantaaw ah ihà-an way achar Jesus, yag nìyachar agé hen Espiritun Apudyus hen ihaiha an chitaaw.

¹⁴ Ta mampaniyà ta ma-awatanyu. Hen anchi achar hen tataagu, chuar hen partena ta wachay én-énnéna way mangamma hen ammaana. ¹⁵ Wat non an umat yag ekat hen he-eyén, “Gapo ta achiyà maka-amma hen ammaan hen limaat magat faénà parten hen anchi achar.” Ngém ay ammoh mafalinha. Te tàén achi maka-amma hen he-e hen ammaan hen lima, masapor chillu hen achar hen anchi he-e. ¹⁶ Yag umat agé hen inga, no ngay agé ekatnéén, “Gapo ta achiyà makaila, faénà parten hen achar.” Ngém ay ammoh achi masapor hen achar hen inga. Masaporna met

chillu. ¹⁷ Te non an umat yag ammag pahig mata hen achar, nokayat agé hen mangngar hen mangngar nò. Yag no pahig agé inga, nokay agé hen manonghong hen mahonghong nò. ¹⁸ Ngém ammay te iggay penahig Apudyus way nangamma hen achar te enammaana hen ihaihay partena way egad paat chillu hen lelenyadna. ¹⁹ Te no ammag an ihà-an hen parten hen achar way wacha, ay ammoh achar lawachi. ²⁰ Faén, te hen achar, nankarakarase hen partena ta no maramramongcha mamfalin ah ihay achar.

²¹ Wat hiyachi hen achi mafalin way mampaspasekat hen mata way mangaliyén achina ano masapor hen torong hen lima, te masaporna chillu. Ya umat agé hen uru, achi agé mafalin way mampaspasekat way mangaliyén achina ano agé masapor hen he-e, te masaporna chillu. ²² Yag hen anchichay parten hen achar way kaman kafafaan te kaman paat maid unay etorongna, awnig yachiyat agé hen masasapor way térén. ²³ Yag hen anchi parten hen achar way ekattaawén maid unay sérфина, chataaw met chillu halimunan. Yag kaskasen hen anchichay parten hen achar way mifiin way achi koma maila, wat chataaw iyamma way manlumfong ta malengfan. ²⁴ Waman hen anchichay parten hen achar way ammay ah maila, achitaaw met cha lengfan. Ah Apudyus hen naneptepon hen kaparteparten hen achar ta hen anchichay kaman faén napateg, chichaat agé paat hen wadwadcha ah halimunan. ²⁵ Yachi hen enkaman Apudyus ta mantetempoyugcha hen parten hen achar ta ancha an man-ahetennorong.

²⁶ Wat no masigfan hen ihay parten hen achar, masigfancha amin. Yag umat agé no machayaw hen ihay parten hen acharat miyawacha amin hen yachiy chayawna.

²⁷ Maid kasen laychéen hen anchi penani way aryén no achi yanggay chitaaw way cha omafurot, te chitaaw amin hen kaman achar Jesu Cristu way ihaiha an chitaawén ihay partena. ²⁸ Yag nantetempoyugun Apudyus chitaaw ah ihay achar way nankarakarase hen empafiyangna an chitaaw. Te hen pés-éy chinutokana wat hen manapotel. Yag hen miyagwa, hen anchichay mamprofeta way cha i mangimfaga hen epaka-ammun Apudyus. Yag anat hen miyatlo, chinutokan Apudyus hen i mangintudtuchu hen alena. Yag anat agé hen anchichay na-adchan ah kafaellan way mangammah kaskascha-aw, ya anat hen anchichay nidchat hen kafaellancha way manga-an hen saket. Ya anat hen tapena way na-adchan ah kafaellan way tomotorong, ya anat hen kafaellan way mangemponponò hen cha omafurot, yag anat agé hen anchichay na-adchan ah kafaellan way man-ale ah safaliy ale way achicha maawatan. ²⁹ Wat faén apotel hen aminay cha omafurot, ya faéncha agé profeta amin ono tumutudtuchu. Ya achi agé makafael hen aminay cha omafurot way mangamma hen kaskascha-aw ³⁰ ya manga-an hen saket ya uray man-ale ah safaliy ale way achicha maawatan, ono mangensoplekar hen hiyachiy ale. ³¹ Wat wéhchi koméén agawaana hen anchi napateg way kafaellan way idchat hen Espiritun Apudyus an chitaaw.

Ngém wacha chillu hen ihay ifagà way napat-pateg chillu ya mas am-ammay no hen amin an-chichay tapena, wat yachi koma hen agawaanyu way yachi hen tot-oway layad.

13

*Hen layad hen kapapattigan hen aminay kafa-
lan way idchat hen Espiritun Apudyus
Juan 13:35; 1 Juan 3:11-18; 4:7-21*

¹ Uray non an umat yag kafaèlè way man-ale ah uray heno way alen hen tatagu ya uray agé hen alen hen anghel, ngém no an chillug maid layad-o hen ahentagù, wat ammag maid sérfin amin cha nadchi te kamanà yanggay hen an-chi lata way chacha kangkangén way an lawag hometang. ² Yag uray agé non an umat yag sê-é-sê-ém hen ekaman-o way mangempaka-awat hen alen Apudyus, yag uray agé no wachay kafaèlè way mangimfaga hen aminay cha-an ma-ammuwan hen antoy lota, ono wachay kafaèlè ta ma-awatà hen aminay hamhamà Apudyus, an chillug poros hen ma-arà an cha nadchi no maid layad-o hen ahentagù. Ya tàén no ammag napegsa hen pammatè way mafalin an-og atonon paat hen filig gapon luwarù, maid chillu sérfi no maid layad-o hen ahentagù. ³ Yag tàén agé non an umat way an-og idchat hen aminay kok-owà hen an-chichay maid mafalinna, yag tàén agé an-og iyatéy way mangempapate way somorot an Apudyus, maid chillu etorongna an haén no an chillug maid layad-o hen ahentagù.

⁴ Ngém hen anchi tagu way wachan tot-oway layadna hen ahehtaguna, achi ammag naraka way ma-amin hen anohna te an menangség-ang. Ya achi agé cha ma-apés ya achi amin ammag chan paspasekat. ⁵ Hen anchi wacha tot-oway layadna, maid tangsetna ya achi chan pahih-iyá, ya achina agé ammag epapelet hen pagsaya-atan hen acharna. Ya achi agég naraka ah omaningarngar. Ya achina agé ammag u-unnongon hen laweng way na-ammaan an hiya. ⁶ Ya hiya agé, ammag laweng hen manmanmàna no ilana hen chan amma ah laweng, ngém an lomaylayad no ilana hen cha mangamma ah ammay ya usto. ⁷ Ya hen anchi tagu way usto hen layadna hen ahen-taguna, annag anohan hen aminay mepachah an hiya, yag anna agég epééy ah ammay hen pontos hen ifana, ya namnamééna agé way ammaana hen usto, ya achi agé ngomayngaya hen hamhamàna hen aminay maligatana.

⁸ Achi mapéppéppég hen layad. Waman hen aminay kafaellan way cha idchat Apudyus hen tatagu, mapéppéppégcha amin. Te kaman hen anchi kafaellan way mangimfaga hen cha epaka-ammun Apudyusat mapéppéppég chachi te umchah hen tempona way achi masapor. Ya hen anchi kafaellan agé way manginyale hen safaliy aleyat mapéppéppég chachi agé, te no ah awni, achi agé masapor chachi. Ya umat agé hen kenaraeng hen anchichay mangawat hen chuarat mapéppéppég chachi agé. ⁹ Te achi chillu ummat hen anchi nidchat an chitaaw way kenaraeng ya umat agé hen kafaellantaaw way mangempaka-

ammu hen alen Apudyus. ¹⁰ Ngém no umchah an chitaaw hen anchi nenènonng paat way maid kok-orangna, miwalin amin hen anchichay achi ummat, te achi masapor chachi.

¹¹ Hen ihay miyaligana, hen kaong-onga, te hen kaong-ongà, an agég eno-onga hen chà iyale ya hen hamhamào ya umat agé hen chà ekaman way mangasekaso hen ma-ammaan. Ngém ad uwan way ommam-amaà, enhàfà amin hen anchichay eno-onga way a-amma te innilà hen chà ekamkaman ad uwan.

¹² Hen ihay aligna agé, faén unay narawag hen ma-awatantaaw ad uwan, te kaman hen anchi à-aho way maila hen anchi chan o-oraaw way sarmeng way anggay yanggay hen tapena ah maila. Ngém ah tapen chi ag-agaw way antaaw paat an mèhagang an Apo Jesus, wat ammag lomawag way térén hen mangil-antaaw an hiya. Ad uwan, an aket yanggay hen innilataaw, ngém ah awni, marawag hen mangammuwantaaw hen angamin way hen mepachongana, kaman hen kenarawag hen mangil-an Apudyus an chitaaw.

¹³ Wat an yanggay toro hen mannanayun an chitaaw way maid péppégna. Hen iha wat hen anchi afurottaaw paat an Apudyus, ya anat hen anchi namnamataaw gapon Jesu Cristu, yag hen anchi miyatlo wat hen anchi layad way yachi hen kapapattigan an chicha amin.

14

Mepanggép hen kafaelan way idchat hen Espiritun Apudyus

¹ Hiyachi, epapateyu paat way manlayad hen ahentaguyu. Ya agawaanyu koma agé hen anchichay kafaelan way cha idchat hen Espiritun Apudyus, ya hen kaskasen way agawaanyu paatat, hen anchi kafaelan way mangimfaga hen anchi laychén Apudyus way mepaka-ammu. ² Achiyu pawadwad-én hen kafaelanyu way man-ale ah safaliy ale way achiyu ma-awatan, te no yachi hen chayu iyale, faén tatagu hen chayu tagépfarén te ah Apudyus yanggay ya achi agé ma-awatan hen tatagu te hen anchi cha epa-alen hen Espiritun Apudyus an chàyu wat achi makahkahmà hen tatagu. ³ Waman hen anchi tagu way wachay kafaelana way mangimfaga hen laychén Apudyus way mepaka-ammu, chakar hen torongna hen tatagu te ma-awatancha hen chana aryén. Wat mepapegsa hen afurotcha ya mepasém agé hen hamhamàcha, ya matorongancha no wachan ligatcha. ⁴ Waman hen anchi tagu way cha manginyale hen safaliy ale, ammag acharna yanggay hen chana torongan. Waman hen anchi tagu way cha mangimfaga hen laychén Apudyus way mepaka-ammu, chana torongan hen amin anchichay cha omafurot.

⁵ Manowat te laychê no ihaihan chàyuwén wacha hen kafaelana way man-ale ah safaliy ale, ngém kaskasen hen manlaychà no amin-ayu komaat wachay kafaelanyu way mangintudtuchu hen anchi laychén Apudyus way mepak-ammu hen tatagu. Te napatpateg chillu hen anchi kafaelan way mantudtuchu no hen anchi man-ale ah safaliy ale. Manowat te ammaychi, ngém egad

wachay mangensoplekar hen laychén hen anchi ale way aryén ah katorongan koma hen aminay cha omafurot.

⁶ Sosnod, nokay paat hen sérfin hen aliya ahna no anà ammag chan aleale ah safaliy ale way achiyu ma-awatan. Ay wacha laway etorong nadchi an chàyu. Ammag maid, te inggana chilluh itudtuchù an chàyu hen anchichay empaka-ammun Apudyus an haén, ono hen empaka-awatna, ono hen anchichay innilà way alena yag an-ayuwat matorongan.

⁷ Kaman hen anchi farachong ono hen gitara, no ammag pa-aryén way achi iyam-amma, ay ammoh elasin hen tatagu hen ayugna. ⁸ Ya kaman agé hen anchi tangguyub way chacha isinyar no naway hen gufat. Te no achicha agé iyam-amma way mangempa-ale hen anchi ustoy sinyar, achi ma-awatan hen anchichay sorchachu way masapor mansaganacha way i mīgufat. ⁹ Wat pachongna an chàyu, no man-aleayu ah safaliy ale way achi ma-awatan hen tatagu, nokay lawan énnéncha way mangawat hen laychényu way ifaga te kaman paat yanggay ammag cha tomat-ayyap hen chayyu aryén.

¹⁰ Anchag lonay hen nankarakarase way ale hen antoy lota, yag amin cha nadchi way aleyat ma-awatan hen anchichay nangen-ale te alecha.

¹¹ Ngém no wachay chan ale ah alecha way achi ma-awatan, an met ammag maid gutokna an haén ya an agég maid gutok hen alè an hiya. ¹² Wat gapo ta amchan hen layadyu way ma-adchan hen anchichay kafaelan way cha idchat hen Espiritun

Apudyus, agawaanyu paat koma hen anchi kafaellan way tomorong hen afurot hen aminay ifayu way cha miyamong an chàyu.

¹³ Wat hen anchi tagu way wachan kafaelana way manginyale ah safaliy ale way achina ma-awatan, masapor koma chawaténa an Apudyus ta idchatna agé hen kafaelana way mangensoplekar hen laychéen cha nadchi way aryén. ¹⁴ Kaman an haén, te no manluwaruwà way mangusar hen ale way achì ma-awatan, wat hen anchi Espiritun Apudyus way wachan haén hen chan luwaru, ngém achi ma-aw-awatan hen hamhamào hen laychéen nadchiy aryén. ¹⁵ Wat nokay hen ekaman-o nò. Hen ekaman-o no manluwaruwà, an-og iyale yanggay hen anchi ale way epahpahmà hen Espiritun Apudyus way ma-awatan agé hen hamhamào. Yag umat agé no mankankantaà, kankantéé agé hen epahpahmà hen Espiritun Apudyus way ma-awatan agé hen hamhamào. ¹⁶ Yag kaman koma agéhchi an chàyu, te no chayawényu ah Apudyus yag inyusaryu hen anchi safaliy ale way achiyu ma-awatan way inidchat hen Espiritun Apudyus, nokay hen én-énnén hen tapena way mangafun hen manyamananyu an hiya nò. Te maid met innilacha no heno hen chayyu aryén. ¹⁷ Te uray no ammag amma-ammay hen chayyu manyamanan an Apudyusat an chillug maid etorongna hen anchichay tapena.

¹⁸ Anà ammag manyaman an Apudyus te chakchakkar ménat hen kafaèlà way man-ale ah safaliy ale no hen kafaelanyu. ¹⁹ Ngém faén chilluchi hen chà iyale no miyamongà hen

anchichay cha omafurot, te un-unnina no uray ancha ud-ay lemay ale hen aryê non anat an ma-awatan paat hen tatagu no hen anchi man-aliyà ah kalifulifu way ale yag achicha ma-awatan.

²⁰ Sosnod, faén koma eno-onga hen ekamanyu way manhamhamà. Ngém mepanggép hen mangammaanyu hen laweng, yachi hen uray ud-ay an-ayug kaman utteng way maid innilana, ta hen ekamanyu way manhamhamà, enonongnongyu koma way kaman hamhamà chi am-ama. ²¹ Ya mepanggép hen kausaran hen anchi safaliy ale, wacha hen nesosorat ad namenghan way alen Apudyus way ekatnéén,

“Hénagê hen anchichay tatagu way sabsafali hen alecha way i mangimfaga hen anchichay tatagù hen anchi laychê. Ngém uray ta an-og epa-ale hen anchichay faén Judio ah manginyale hen laychê, achiyà chillu changrén hen anchichay tatagù.”

²² Wat yachi hen manot-owaantaaw way empafùnag Apudyus hen anchi safaliy ale ah para hen anchichay achi omafurot ah manmanman-ancha koma an hiya yag faén para hen anchichay omma-abfurot. Waman hen anchi kafaellan way mangintudtuchu hen empaka-ammun Apudyus, yachi hen para hen omma-abfurot ah katorongan hen afurotcha way faén para hen anchichay achi omafurot. ²³ Hamham-ényu ngén, te no ma-among-ayu way man-achar, yag an-ayu amin ammag chan ale ah safaliy ale way achiyu ma-awatan, yag niyaphor way wachay nì-ighép ah tapena way cha-an matudtuchuwan ono cha-an

omafurot, ay ammoh achichag ekatén an-ayu amin ammag nattagar. ²⁴ Ngém no ichahan chàyu way ihaihéén chana haphapetén hen laychén Apudyus way mepaka-ammu, magat gapon chana changrénat yachi hen mangawatana way wachan fasorna. ²⁵ Ya gapo agé ta melawag hen aminay netataro ah hamhamàna, awni yag yachiyat agé hen mamfafawiyana wat annag chayawén ah Apudyus way mangaliyén, “Wacha tot-owa ah Apudyus an chàyu.”

Hen kapanohan hen manayawan an Apudyus

²⁶ Sosnod, no ma-among-ayu way manayaw an Apudyus, yato koma hen ekamanyu. Wacha ay chi chan kankanta ya wacha ay mangintudtuchu hen alen Apudyus. Ya wacha ay mangimfaga hen empaka-ammun Apudyus an hiya. Ya wacha ay agéy chan ale ah safaliy ale ya anat agé hen anchi mangensoplekar hen hiyachiy enalena. Ngém ilanyu ta amin way ammaanyu, ammaanyu ah katorongan hen aminay cha omafurot. ²⁷ Yag magay ta wachay man-ale ah safaliy ale way achi maawatan, ilanyu ta ancha toro yanggay ono chuwa hen man-ale. Ya achicha agég magigsan ta ancha an man-ep-eparég. Yag masapor agé wachay ihah mangensoplekar hen anchi chacha iyale. ²⁸ Ngém magay ta ammag maid nangammu way mangensoplekar, achicha ud-ay man-ale, ta ancha an gumiginnang ta hen hamhamàcha hen man-anchar ah mangngaran yanggay Apudyus. ²⁹ Yag mepanggép agé hen anchichay cha mangimfaga hen empaka-ammun Apudyus an chicha, ammay no ancha toro yanggay ono chuwa agé hen

man-ale. Yag hen anchichay tapena, ancha an chachangrén ta elasincha no narpo tot-owa an Apudyus hen anchi chacha aryén. ³⁰ Yag no hen hiyachi yag wachay iha ah nìtutùchu an chàyü yag empaka-ammun Apudyus an hiya hen laychénay ifaga, masapor iyuyan hen anchi chan ale ta meparég hen anchi iha. ³¹ Wat yachi hen ekamanyu way an-ayun penpennarég ta amin-ayuwén wachan wayana way manaphapet hen empaka-ammun Apudyus an hiya, ta wachay mangacharanya ya mepas-éman hen afurotyu amin. ³² Yag hen anchi tagu way wachan kafa-elana way mangimfaga hen laychén Apudyus way mepaka-ammu, wacha agé chillu hen kafa-elana way mangihééd hen anchi chana aryén. ³³ Te ah Apudyus, achina laychén hen makorkor te hen laychéna yanggayat hen napapanoh.

Hen cha mekamkaman ah kafabréfabréy, no ma-amongcha hen anchichay cha omafurot, ³⁴ wat ancha an gumiginnang hen anchichay finufae. Wat kaman koma agéhchi an chàyü te achi meparufus hen finufae way mantudtuchu, te masapor ifafacha hen acharcha hen lenarae, te yaha chillu hen nesosorat hen anchi orchin. ³⁵ Wat no wachay laychéntcha way ma-awatan, awni tah faréycha ta anchaat hanhanan an ahawacha, te affiin no manhapet hen fufae hen sangwanan hen anchichay na-a-among way cha omafurot.

³⁶ No achiyu afuroton cha natto, wat hamhaményu kay no chàyü hen cha karpowan hen alen Apudyus. Yag ay chàyü ngén yanggay hen nangidchatana an nadchi. ³⁷ Wat no wacha

ay mangaliyén piniyar ano Apudyus hiya way mangempaka-ammu hen alena ono wacha hen kafaelana way inidchat hen Espiritun Apudyus, masapor ma-awatana agé way amin hen antochay chà ensoratat, yato hen inyurchin paat Apo Jesu Cristu. ³⁸ Wat no achina panaagén cha natto, anyu agég achi panaagén hiya.

³⁹ Wat hiyachi, sosnod, agawaanyu koma way mangintudtuchu hen empaka-ammun Apudyus an chàyü, yag achiyu agé cha epawa hen manginyale ah safaliy ale. ⁴⁰ Ngém ilanyu agé ta hen aminay chayü ammaanat memèngong ya mapapanoh.

15

Sigurachu way nan-uchi ah Jesu Cristu

Mat. 12:40; 28:16-17; Luc. 24:34; Apos. 9:3-6

¹ Sosnod, laychê way kasen mangempahpahmà an chàyü hen anchi ammayay chamag way looh-o empachamag an chàyü way yachi hen enawatyu ya yachi agé hen lommamotan hen afurotyu ad uwan. ² Yag yachi agé way chamag hen kahara-anyu no kékénggényu way mangafurot, manongad no anyu yanggay an enafurot ah pàpàila way maid katot-owaana.

³ Intudtuchù an chàyü hen anchi napateg way téréen way enachar-o an Apudyus way hen yachiy tudtuchu, wat mepanggép hen natéyan Cristu ah fayad hen fasortaaw way yachi chillu hen nesosorat ad namenghan hen alen Apudyus way ammaan. ⁴ Yag angkay nilufù, nan-uchi hen anchi ma-atlo way ag-agaw way yachi agé chillu hen

ekat anchi nesosorat ad namenghan. ⁵ Yag angkay nan-uchi, nampàila an Pedro ya anat agé hen amin anchichay hemporu ya chuwa way pasorotna. ⁶ Yag anat agé nampàila hen anchichay nasorok ah lemanggasot way na-a-among way cha omafurot. Manowat te natéycha hen tapena ngém wachacha chillu hen kachùran an chicha way cha-an matéy. ⁷ Angkay hiyachi yag nampàila an Jaime ya anat agé hen amin anchichay aposelna. ⁸ Yag hen ommanongoh, nampàila agé an haén way ammag poros chi namnamana way omafurot. ⁹ Te haén hen kafafaan hen aminay aposel te achì koma karébféngan way man-aposel te anog penàpàngang hen anchichay cha ma-am-among way cha omafurot an Apudyus. ¹⁰ Ngém ammag gapo yanggay hen ség-ang Apudyus an haén yag ammag nafalewan tot-owa hen kenatatagù, yag ad uwan, amin hen enammaà ya hen antoy kasasa-ad-o, wat gapo yanggay hen torongna an haén. Yag iggay agé nasayang hen ség-angna te an-o paat ammag epapate way mangamma hen laychén Apudyus. Yag kaskasen ménat hen chà ekaman no hen cha ekaman hen amin anchichay tapenay aposel. Ngém faén chillu ah kafaèlè hen chà mangempapatiyan te gapo chillu hen torong Apudyus. ¹¹ Wat hiyachi, uray ta haén hen mangintudtuchu an chàyu ono hen anchichay tapenay aposel, hiya met chillu amin hen chani itudtuchu way yachi agé hen chayù afuroton.

*Sigurachu agé way man-uchicha hen tatagu
Apos. 5:12-19*

¹² Chàni aminat yato amin hen chani itudtuchu way nan-uchi paat ah Jesu Cristu. Wat pakay wachan chàyu hen mangaliyén achicha ano man-uchi hen natéy. ¹³ Te non an tot-owa way achi man-uchi hen natéy, wat kapeletan way iggay agé man-uchi ah Jesu Cristu. ¹⁴ Yag non an umat way cha-an man-uchi ah Cristu, wat ammag maid agé gutokna hen chani itudtuchu ya maid agé gutok hen chayu omafurotan an hiya. ¹⁵ Yag faén agé yanggayha, te non an cha-an tot-owa man-uchi ah Cristu wat an-ani ammag chan kété mepanggép an Apudyus way kaman paat anni an cha parangén hen enammaana. Te chani met itudtuchu way nan-uchiyén Apudyus ah Cristu. Ngém no achi man-uchi hen natéy, kapeletan way iggay agé man-uchiyén Apudyus ah Cristu. ¹⁶ Te non an umat yag achi man-uchi hen matéy, iggay koma agé a man-uchi ah Cristu. ¹⁷ Yag no iggay agé man-uchi ah Cristu, wat an agég maid poros sérfin hen chayu mangafurotan an hiya, yag é-éttég hen fasoryu ah kachusaanyu chillu. ¹⁸ Yag kaman agé hen anchichay looh natéy way ommafurot an Cristuwat ancha agég sayang amin. ¹⁹ Te non an umat yag hen antoy natatagguwantaaw yanggay hen misérfiyan hen afurottaaw an Cristu way maid kasen namnamataaw way man-uchi, ammag chitaaw way cha omafurot hen an lawag kachagchagu hen aminay katagutagu.

²⁰ Ngém hen katot-owana, nan-uchi tot-owa ah Cristu way hiya hen pés-éy nan-uchi ah achi kasen matmatéy. Wat yachi hen tomot-owaan hen man-uchiyan hen aminay tatagu. ²¹ Te ilanyu ngén,

no matéy amin hen tatagu gapon enkaman hen ihà-anay tagu, wat mafalin agéy man-uchi hen aminay tatagu gapon enkaman hen anchi ihà-anay tagu agé. ²² Te gapo ta maid tagu ah achi matéy gapon nelarammongan an Adam, wat kaman agéhchi way man-uchi hen natéy gapo hen nelarammongan an Jesu Cristu. ²³ Ngém nafatáy chillu hen mekaman te ah Cristu hen pés-éy nan-uchi hen aminay nan-atéy. Yag no ah pegwana way mamfangad, yachi hen mepauchiyen hen aminay natéy way ommafurot an hiya. ²⁴ Hiyachi yag anat umchah hen anchi anongohna way yachi hen mangafa-an Cristu hen egachay toray ya hen aminay wachan mannakafalinna, te yachi hen maméppégana hen aminay kafaelan ya hen fiyang hen kafusorna. Yag no marpaschi, annaat agé eporang hen angamin an Amana way Apudyus ah mantorayana. ²⁵ Te hehemà Apudyus chillu way masapor mantoray ah Cristu ingganah afaéna hen amiaminay komontara an hiya. ²⁶ Yag no mafàcha amin, wat maid kasen matmatéy ah tatagu te yachi hen maméppégana agé hen matéyan. ²⁷ Te nesosorat chillu hen alen Apudyus ad namenghan way ekatnéén, “Epa-afà Apudyus amin hen egad an Cristu ta ah Cristu hen mangentoray hen angamin.” Ngém narawag agé way iggay etapen Apudyus hen acharna hen anchi mangempatorayana hen angamin an Cristu te ah Apudyus chillu hen anchi mangempatoray an hiya. ²⁸ Yag no mafà hen angamin way epa-afà Apudyus chillu an anàna way Cristu, wat yachi agé hen mangemporangan Cristu hen torayna ya umat

agé hen acharna an amana ta ah Apudyus hen mangentoray hen amin.

²⁹ Yag hen iha agé, no achi tot-owa epauchin Apudyus hen natéy, pakay hen anchichay tapena way cha ano mampafunyag para hen anchichay natéy way ifacha nò. Pakay ammaanchachi no ekatchéén achi man-uchi hen natéy. ³⁰ Ya chàni kay agé, non an tot-owa way achi man-uchi hen tatagu, nokay lawan sérfin hen chani paat mangin-luruchan way cha i mangintudtutudtuchu, tàén maid achi mepachah an chàni. ³¹ Te tot-owa angkay way ammag inuras way an-og hihimnéen hen matéyà. Ngém tàén, chà chillu anohan te chàyu way sosnod hen cha mangempas-ém hen hamhamào gapon ommafurotanyu an Apotaaw way Jesu Cristu. ³² Yag non an achi agén uchi hen natéy, nokay lawa hen ma-arà hen antoy natatagguwan ad uwan way anà ammag kaman cha pehpehtén hen antochay tatagu ahtod Efeso way kamanà paat cha mèpatéy hen layun. Ay achi un-unnina no antaaw ammag tumutùchu way cha mangmangan ya umin-inum, te ah awniyat mamattéyta chillu yag anggay.

³³ Ngém achita cha marokop an cha nadchi te faén angkay tot-owachi. Ngém tot-owa hen anchi ekatchéén, “No antag cha mì-ib-i-ib-ifun hen anchichay laweng, wat anta agég ma-awis.” ³⁴ Wat pa-anamotonyu hen hamhamàyu yag entagayyu koma way cha fumasor. Te wachacha peet hen tapena an chàyu way kaman paat maid innilacha an Apudyus. Yag yachi hen umidchat ah kahoyanyu way ammag afifin.

Mepanggép hen anchi achar way man-uchi

2 Cor. 4:16–5:10; 1 Tes. 4:13-17

³⁵ Magat wachay mananhan way mangaliyén, “Nokay lawa hen én-énnén hen natéy way man-uchi, yag nokay agé hen itchuran hen acharna no man-uchi.” ³⁶ Nokay lawahah sarudsud, te innilayu met hen mekaman hen fukar, te no mimuraat achi lomtà no achi mapelà unna. ³⁷ Yag hen anchi mimura agé way pagéy ono heno, safali met hen acharna hen tumufuwana no hen acharna hen anchi nimur-ana, te an yanggay fukarchi hen nimur-ana. ³⁸ Ngém angkay no nimura, egad ah Apudyus way mangidchat hen anchi hehemmana chillu way ustoy acharna hen tumufuwana, te wéhchin anchichay nankarase way fukarén nidchat hen karasen hen tumufuwana.

³⁹ Ya kaman agé hen laman hen egachay chan ì-wi hen antoy lota wat nankarakarasecha amin. Te hen tatagu, safali hen laman hen acharna no hen laman hen animar. Ya hen kasole, safali agé hen lamanna no hen laman hen gachiw.

⁴⁰ Ya kaman agé hen anchichay enammaan Apudyus way wachad uchu ya anat hen anchichay wachan antoy lota wat iggaycha agé mapapchong, te safali hen ka-ammay hen anchichay wachad uchu ya safali agé hen ka-ammay hen anchichay wacha hen antoy lota. ⁴¹ Ya hen ka-ammay hen init, safali agé hen ka-ammayna no hen hérag. Yag safali agé hen ka-ammay hen taraw way hen taraw, nankarakarase agé hen kaenammaycha te ancha agég nansennasennafali.

⁴² Amin hen anchichay penanì wat mepanggép hen man-uchiyan hen natéy. Te hen achartaaw

hen antoy lotaat narakah matéy ya mabrù. Ngém no man-uchi hen achar, ammag safali te achi kasen matmatéy ah ing-inggana. ⁴³ Yag hen antoy achartaaw ad uwanat ammag napose ya nakap-sot. Ngém no man-uchi, an agég maid mepaniyan hen kena-ammayna yag chakar agé hen kafa-lana. ⁴⁴ Hen antoy achartaaw ad uwan, para hen antoy lota yag anggay. Ngém no man-uchi, para agé hen mètaguwan ad uchu. Wat gapo ta wacha hen achar way para hen antoy lotaat sigurachu way wacha agé hen safali way achar way para ad uchu. ⁴⁵ Te nesorat chillu hen anchi alen Apudyus way hen anchi pés-éy chi tagu way ah Adam wat enammaan Apudyus hiya ah laprapon hen ataguwan hen antoy lota way mapépéppég. Waman ah Jesu Cristu way na-awagan ah pegwan Adam, hiya agé hen laprapon hen mannanayun way ataguwan way maid péppégna. ⁴⁶ Yag elasinyu koma agé way achi mamangpango hen anchi mannanayun way achar te masapor wacha unna hen achar way para hen antoy lota ya anat meparég hen anchi mannanayun. ⁴⁷ Ya hen anchi pés-éy tagu way ah Adam agé, lota hen nar-powana. Waman hen anchi neparég way kaman pegwan Adam, ad uchu hen narpowana. ⁴⁸ Yag hen aminay ganà hen anchi pés-éy Adamat pa-chong hen acharcha hen acharna te narpo amin hen antoy lota. Waman hen aminay tatagu agé way nelarammong an Cristu, wat kaman agé hen achar Cristu way narpod uchu hen acharcha ah pegwana. ⁴⁹ Wat hamham-ényu ngén, te no in-narataaw hen kapachong hen achar Adam gapo ta chitaaw hen ganàna, sigurachu agé way arantaaw

hen kapachong hen achar Cristu ah tapen chi agaw, te netatappetaaw agé an hiya.

⁵⁰ Hen laychê way ifaga an châyu way sosnod wat hen antoy achartaaw way wachay lamanna ya charana, achi poros mafalin metapeto hen mantorayan Apudyus te achi mafalin miyahrang hen mabrù hen anchi achi.

⁵¹⁻⁵² Wat changrényu ngén hen antoy ifagà way cha-an mepaka-ammu hen tatagu ingganad uwan. Te chitaaw way cha omafurot, wachan tapena an chitaaw way achi melak-am hen matéyan. Te no mepa-ale hen anchi anongoh hen korneta, ammag achi mahen-emad way antag achin em-em yag nasokatanat hen achartaaw amin. Te no mepa-ale hen anchi kornetaat anchag man-uchiyat amin hen anchichay natéy way ommafurot way achicha kasen matmatéy ah ing-inggana. Yag anat chitaaw way cha-an matéyat, masokatan agé hen achartaaw ah faru way achar. ⁵³ Te chitaaw way tatagu way mafalin matéy, masapor kaman antaaw mahûrufan ah achar way ammag achi matmatéy, ta hen anchi mapépéppég, mamfalin ah mannanayun way maid péppégnah ing-inggana. ⁵⁴ Wat no yachi hen mekaman way masokatan hen anchi matéy ah ammag mannanayun way achi matmatéy, yachi hen tomot-owaan hen anchi nesosorat way alen Apudyus ad namenghan way ekatnéén,

“Penéppég Apudyus hen matéyan ta maid kasen matmatéy. ⁵⁵ Wat chuud hen mangafa-an hen étéy hen tatagu nò. Ya maid agé kasen émégyatan hen tatagu ah matéyan.”

Yachi hen ekat Apudyus. ⁵⁶Yag hen cha karpowan hen égyat hen tatagu hen matéyan wat gapo hen fador. Ya hen mangelawag hen fadorat hen anchi orchin Apudyus way ensorat Moses. ⁵⁷Ngém antaaw yanggay ammag manyayaman an Apudyus te gapo hen enammaan Apotaaw way Jesu Cristu wat a-abfaéntaaw chillu hen aminay mamachas way mangafà an chitaaw.

⁵⁸Wat hiyachiy sosnod way laylaychê, anyu yanggay ammag mannunuuchun hen afurotyu way ammag mamangchén hen katot-owaan. Yag epapateyu paat agé way mangamma hen laychén Apotaaw an chàyù, te innilataaw chillu way uray heno way ammaantaaw ah para an Apudyusat achi masayang te wacha chillu hen mansérfiyana amin an hiya.

16

Mepanggép hen ma-amongan hen etorong ah tapena

Rom. 15:25-26; 2 Cor. 9

¹Antoyan agé hen ifagà an chàyù mepanggép hen anchi chayù amongan way etorongyu hen anchichay tatagun Apudyus ahchid Judea. Wat hen ekamanyu, kaman hen anchi imfagà hen anchichay cha omafurot hen kafabréfabréy hen provinsiyan hen Galacia. ²Wat hen ekamanyu agé, ammay koma no chinuminggu way wéhchi an chàyuwén wachay chana iwalin way mangimfisar hen makayana way chuar no chuar ya aket no aket. Yag chayù amoamongonchi ta maid masengel no umaliyà. ³Yag no umchachà, ammaà hen sorat ta aran hen anchichay piliyényu way

manginyéy hen annay enamongyu ad Jerusalem ta wachay mangammuwanha hen pontos hen etorongyu. ⁴ Yag mag-ay ta maila way masapor haén chillu hen manginyéy, uray miyalecha hen anchichay piliyényu.

Hen planon Pablo

Apos. 19:8-10, 21

⁵ Masapor éméyà ad Macedonia yag an-owat engwahna hen mamfangchà. ⁶ Yag no umchahà ahna, awniyat mafab-ayagà te mì-iggawà an chàyü inggana ménat ah marpas hen agilé. Yag no yachi, mafalin way chàyü hen mangempaligwat an haén way éméy hen kasen-o ayan. ⁷ Te hen laychê koma no eparufus Apudyusat mafab-ayagà an chàyü te achì laychén way ammag hen-emachén cha-at taynan chàyü. ⁸ Ngém achiyà chillu lumigwat ahtod Efeso ingganah marpas hen anchi lagsak way Pentecostes. ⁹ Te tàén chuarcha hen cha mangontara an haén ahto, ammag chakar chillu hen wayà way mantudtuchu te chuar hen manlayad way mangngar.

¹⁰ Yag no umale ah Timoteo ahna, ilanyu agé ta iyam-amayü way mangempàila hen layadyu an hiya te hiya, chana agé ammaan hen cha epa- amman Apudyus an hiya way kaman hen chà ekaman. ¹¹ Yag ilanyu agé ta achiyu cha ongohan hiya ta anyuwat an torongan ta ammay hen mamfangchana an haén ahto, te hahadchê hiya ya hen anchichay cha mangetnod way sosnodtaaw.

¹² Ya ah Apolos way sonodtaaw agé, chaà mampangpanga-ase an hiya ta miyale koma hen anchichay tapenay sosnodtaaw hen umaliyanha

ahna, ngém achi ano mafalin ad uwan, ngém umale chillu ano no wachay wayana.

Hen anongoh way tugun Pablo

¹³ Hen ifagà an chàyù way sosnod, an-ayug man-a-arwad yag mannunuuchunyu paat hen afurotyu. Ya anyu agég papepegséén hen hamhamàyu ta tomorod-ayu way mangamma hen laychén Apudyus. ¹⁴ Ya ilanyu agé ta hen aminay chayù ammaanat maila koma hen layadyu hen ahentaguyu.

¹⁵ Sosnod, awniyat innilayu way cha Estefana way himfafaryanat chicha hen pés-éy ommafurot ahna hen provinsiyan hen Acaya. Yag innilayu agé way chacha paat epapate way tomorong hen aminay tatagun Apudyus. Wat hen laychê paat an chàyù way sosnod, ¹⁶ ta anyu koma an afuroton hen tatagu way kaman an cha nadchi, ya umat agé hen amin anchichay tapena way cha mèamma an chicha hen chachan sérfiyan an Apudyus.

¹⁷ Anà ammag laylayad hen ummaliyan cha Estefana an Fortunato yah Acaico way nangila an haén, te nakàka-anan hen anchi amchan way enayù an chàyù hen nangil-à an chicha. ¹⁸ Yag empas-émcha agé hen hamhamào way kaman agé hen nangempas-émacha hen hamhamàyu. Wat anyu komag rispituwén hen kaman an cha nah-hay tatagu.

¹⁹ Amin hen antochay cha omafurot way cha ma-am-among ah kafabréfabréy hen antoy provinsiyan hen Asia, chacha amin pakomostéén chàyuhna. Ya umat agé cha Akila way hen-ahawa an Priscila ya amin hen anchichay cha omafurot

way cha ma-am-among ah faréycha, chacha amin agé pakomostéén chàyù way sosnod gapon Apotaaw. ²⁰ Yag umat agé hen amin antochay cha omafurot ahtod Efeso wat cha chàyù agé pakomostéén.

Wat chàyù, no man-aheinnila-ayu ay agéén chayù epàila koma hen man-ahelennaychanyu.

²¹ Haén way Pablo, limà hen nangensorat hen antoy anongohna way ekat-owén, “Sapay koma agé ta an-ayug amma-ammay ahna.” ²² No henoa ay way achi manlayad an Apotaaway Jesu Cristuwat an yanggay an metatap-ar.

Wat anggaychi ta pegpegga paat koma yag namfangad ah Apotaaway Jesu Cristu.

²³ Wat ta totollongan chitaaw amin an Apotaaway Jesu Cristu. ²⁴ Ya an-o agég laylaychén chàyù amin gapon hiya. *Haén ah Pablo.*

Hen alen Apudyus New Testament in Balangao

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balangao

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Balangao

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a1cbff2a-e206-5c0d-b103-e2b24c337585